

ВІДОМОСТІ
про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	Сумський державний університет
Освітня програма	46783 Медицина
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	222 Медицина

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID	ідентифікатор
ВСП	відокремлений структурний підрозділ
ЄДЕБО	Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄКТС	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
ЗВО	заклад вищої освіти
ОП	освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про ЗВО (ВСП ЗВО)

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	168
Повна назва ЗВО	Сумський державний університет
Ідентифікаційний код ЗВО	05408289
ПІБ керівника ЗВО	Карпуша Василь Данилович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	www.sumdu.edu.ua

2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

<https://registry.edbo.gov.ua/university/168>

3. Загальна інформація про ОП, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	46783
Назва ОП	Медицина
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	222 Медицина
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Тип освітньої програми	Освітньо-наукова
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	Магістр (ОКР «спеціаліст»)
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	Кафедра сімейної медицини з курсом дерматовенерології Медичного інституту СумДУ
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	Кафедри: акушерства та гінекології; внутрішньої медицини з центром респіраторної медицини; інфекційних хвороб з епідеміологією; морфології; нейрохірургії та неврології з курсами психіатрії, наркології, медичної психології, професійних хвороб; онкології та радіології; патологічної анатомії; педіатрії; фізіології і патофізіології з курсом медичної біології; хірургії, травматології, ортопедії та фтизіатрії та кафедри, які забезпечують реалізацію ОК загального спрямування.
Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	м. Суми, вул. Римського-Корсакова, 2
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	<i>не передбачає</i>
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	<i>відсутня</i>
Мова (мови) викладання	Українська
ID гаранта ОП у ЄДЕБО	204803
ПІБ гаранта ОП	Атаман Юрій Олександрович
Посада гаранта ОП	професор
Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	y.ataman@med.sumdu.edu.ua
Контактний телефон гаранта ОП	+38(097)-153-75-59
Додатковий телефон гаранта ОП	<i>відсутній</i>

Форми здобуття освіти на ОП	Термін навчання
очна вечірня	4 р. 0 міс.
заочна	4 р. 0 міс.
очна денна	4 р. 0 міс.

4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

Програма підготовки докторів філософії Медицина була створена у 2020 році шляхом об'єднання чотирьох освітньо-наукових програм медичного напрямку (Теоретична медицина, Профілактична медицина, Клінічна медицина: терапевтичний профіль, Клінічна медицина: хірургічний профіль) з метою забезпечення мультидисциплінарності тематики наукових досліджень здобувачів. Цього ж року відбувся перший набір здобувачів за новою програмою. Структурним підрозділом, відповідальним за реалізацію програми, була обрана кафедра сімейної медицини з курсом дерматовенерології, оскільки саме сімейна медицина неодноразово визнавалася представниками влади ключовим напрямком підвищення ефективності та доступності медичного обслуговування населення. Зі спеціальності 222 Медицина перший прийом здобувачів вищої освіти III рівня відбувся 2016 року та до 2020 року здійснювався за освітніми програмами теоретична медицина, профілактична медицина, клінічна медицина: терапевтичний профіль, клінічна медицина: хірургічний профіль. В реалізації програми також від самого початку беруть участь більшість кафедр медичного інституту, активно залучаються можливості університетської клініки, науково-навчальних центрів та лабораторій, координаційну роботу здійснюють навчально-методичний відділ, інститут підготовки кадрів вищої кваліфікації (ІПКВК), акредитації та статистики закладу, здійснюється тісна співпраця з Науковим товариством студентів (слухачів), аспірантів, докторантів та молодих вчених Медичного інституту СумДУ (НТСА). ОП підготовки докторів філософії з медицини передбачає комплекс освітніх компонентів спрямованих на здобуття особою, що навчається, теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. ОП реалізується шляхом опанування дисциплін загальної та професійної (фахової) підготовки з урахуванням динаміки регіональних, державних та міжнародних аспектів сучасної теоретичної та клінічної медицини. Програма передбачає проведення власного фундаментального чи прикладного наукового дослідження, практичну підготовку аспірантів, яка дає можливість здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності, враховуючи потреби галузі охорони здоров'я держави, тенденцій сучасного світового розвитку в умовах глобалізації та не вирішених епідеміологічних викликів. ОП дає можливість удосконалювати професійні і соціальні навички під час поєднання навчання з практичною діяльністю у різнопрофільних закладах охорони здоров'я та/або науково-педагогічною роботою у вищому закладі освіти.

5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та набір на ОП (кількість здобувачів, зарахованих на навчання у відповідному навчальному році сумарно за усіма формами здобуття освіти)

Рік навчання	Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року навчання	Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	Контингент студентів на відповідному році навчання станом на 1 жовтня поточного навчального року			У тому числі іноземців		
			ОД	ОВ	З	ОД	ОВ	З
1 курс	2020 - 2021	23	15	4	3	0	0	0
2 курс	2019 - 2020	17	12	3	2	2	0	0
3 курс	2018 - 2019	27	13	3	2	1	0	0
4 курс	2017 - 2018	17	13	0	1	0	0	1

Умовні позначення: ОД – очна денна; ОВ – очна вечірня; З – заочна; Дс – дистанційна; М – мережева; Дл – дуальна.

6. Інформація про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл)	програми відсутні
перший (бакалаврський) рівень	програми відсутні
другий (магістерський) рівень	18439 Медицина
третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень	20737 клінічна медицина (хірургічний профіль) 20740 теоретична медицина

25626 клінічна медицина (педіатричний профіль)
 46783 Медицина
 20735 клінічна медицина (терапевтичний профіль)
 20739 профілактична медицина

7. Інформація про площі приміщень ЗВО станом на момент подання відомостей про самооцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	191574	36751
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	191574	36751
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	0	0
Приміщення, здані в оренду	0	0

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:

- щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

8. Документи щодо ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Освітня програма	<i>OP.pdf</i>	2Khvg5OEzNaMJY7mgWxFSLMpoRDaMsojO1Nkso82yx o=
Навчальний план за ОП	<i>OPlan.pdf</i>	Ta/oAXwQkeih7pzzKMvIs3g3bnwGeba/nN1QC1WDBY =
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Rec1.pdf</i>	3hwaA1+BC+9xwvFZem4E3vpcanlOKskHc4moNGNiziA =
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Rec3.pdf</i>	wJbqLZMOgC7/vtVXDoa7RooriMpiboSx4esyxLEsf6A= =
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Rec2.pdf</i>	Bod1dy/dtv4SEod8G7DVmQley4UI3iBxLePutP8uKoo= =

1. Проектування та цілі освітньої програми

Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?

ОП розроблена відповідно до місії та стратегії університету в частині служіння суспільству, проведення освітньої та наукової діяльності, та спрямована на забезпечення підготовки висококваліфікованих фахівців з медицини, які виявляють лідерські якості, здатні генерувати нові знання, саморозвиватися, оволодівати дослідницькими навичками високого рівня та інноваційними методами наукової і педагогічної діяльності, мають системне мислення та достатній рівень знань для науково обґрунтованого розв'язання комплексних проблем та проведення оригінальних самостійних наукових досліджень. Особливості ОП полягають у активній міжнародній діяльності здобувачів через програми міжнародної академобільності, спільну роботу з іноземними фахівцями, довгострокових наукових стажуваннях HORIZON-2020, ERASMUS+, Era-Net, CRDF, DAAD. Унікальність ОП забезпечується кадрами високої кваліфікації, активними і визнаними вченими, які є учасниками міжнародних проектів та грантів, наявністю високотехнологічного обладнання на базі наукових центрів та лабораторій. Розвиваються наступні унікальні наукові напрями: створення біоматеріалів для регенеративної медицини, молекулярно-генетичні дослідження, прикладна морфологія, вивчення патологічної біомінералізації тощо. Наслідком отримання сертифікату Evaluation Certificate від організації Orpheus стало запровадження практик подвійного керівництва, в т.ч. за участі закордонних учених, університетської програми підвищення кваліфікації наукових керівників, що позитивно вплинуло на якість підготовки за ОП.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО

ОП «Медицина» розроблена згідно вимог тимчасового університетського стандарту, який відповідає місії та стратегії СумДУ, визначених "Стратегічним планом розвитку Сумського державного університету на 2020 – 2026 роки" <http://surl.li/ffdh>. На даний час основна стратегія СумДУ полягає у системній та масштабній модернізації навчальної та наукової складової, забезпеченні конкурентоспроможності у загальноєвропейському і світовому

науково-освітньому просторі, що було враховано при формуванні цілі та змісту ОП. СумДУ виконує місію загальнодержавного значення та послідовно реалізує модель університету, який є активним учасником світового освітньо-наукового простору, що передбачає:

- здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики, загального культурного кругозору та саморозвитку (враховано у ПРН 2, ПРН 3, ПРН 4, ПРН 6, ПРН7, ПРН8);
- здатність до вільного спілкування і роботи у професійному середовищі державною та іноземною мовою на національному та міжнародному рівнях (враховано у ПРН1, ПРН4, ПРН8);
- вміння самостійно займатися науковою роботою з дотриманням принципів біоетики та академічної доброчесності (ПРН 2, ПРН3, ПРН5, ПРН7, ПРН9, ПРН10);
- активну міжнародну діяльність (через міжнародну мобільність, представлення результатів власних досліджень здобувачів (ПРН1, ПРН3) та спільну роботу з іноземними фахівцями (ПРН8))

Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП:

- здобувачі вищої освіти та випускники програми

Здобувачі зацікавлені стати висококваліфікованими фахівцями, що володіють спеціалізованими вміннями, навичками і методами, необхідними для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та інновацій. В медичному інституті СумДУ успішно працює НТСА, в роботі якого беруть участь переважна більшість здобувачів за ОП. Здобувачі можуть надавати свої пропозиції РПГ щодо різних аспектів ОП. Зокрема, за пропозицією молодих вчених була передбачена ФКЗ (<http://surl.li/othf>), при обговоренні пропозицій до проекту програми "Медицина" на фокус-групах здобувачами III рівня освіти було наголошено про те, що форми і методи навчання і викладання мають відповідати студентоцентрованому підходу та забезпечена можливість розширення індивідуальної освітньої траєкторії (<http://surl.li/othg>), випускники мають володіти інноваційними методами наукової і педагогічної діяльності (<http://surl.li/othi>). Перед затвердженням проекту ОП, при опитуванні, переважна більшість здобувачів проект підтримали (<http://surl.li/othk>), при цьому були враховані результати раніше проведених опитувань <http://surl.li/qpfk> та <http://surl.li/qpfp>, проводиться оцінка якості програми та її реалізації під час навчання <http://surl.li/otls>, <http://surl.li/qtfk> та <http://surl.li/qtvs>. Крім цього, аспіранти беруть участь у РПГ (Дейнека В.М., Шандиба І.О.). Традиційними стали зустрічі здобувачів освіти з випускниками Медінституту минулих років (<http://surl.li/qpfc>, <http://surl.li/qpjij>).

- роботодавці

Інтереси роботодавців враховані шляхом підготовки фахівців, які володіють якостями, необхідними для здійснення професійної діяльності у сфері медицини, медичної освіти та науки. При медінституті працює Експертна рада роботодавців зі спеціальності "Медицина" (голова - начальник Управління охорони здоров'я Сумської обласної адміністрації Бутенко С.П.), з 2016 року вони долучені до розробки, моніторингу та перегляду ОП з медицини. ОП пройшла рецензування у директора КНП "Сумський обласний діагностичний центр" Жданова Я.О. Представник роботодавців Шевченко В.В. (директор КНП "СОКОД") входить до складу РПГ та має змогу брати участь в перегляді змісту ОП, давати рекомендації для забезпечення відповідності вимогам ринку праці. При розробці ОП було враховано наступні пропозиції роботодавців: ПРН9 (Чирва С.Л., директор КНП "Клінічний пологовий будинок Пресвятої Діви Марії"), випускники програми мають мати здатність генерувати нові знання (Поцелуєв В.І., директор НКП "СРКЛ"), вказати в ОП можливості СумДУ по розвитку особистісних якостей здобувачів в позанавчальний час (Савенко І.І., директор НКП "СОКГВВ"): <http://surl.li/othg>, <http://surl.li/othi>. Думка роботодавців стосовно розробленого РПГ проекту ОП була вивчена під час опитування (<http://surl.li/otja>), 95,5% опитаних повністю підтримали проект вцілому. За пропозицією Експертної ради роботодавців було передбачено в навчальному плані освітню компоненту "Культура наукової української мови" з її викладанням протягом першого семестру навчання (<http://surl.li/qpjd>).

- академічна спільнота

Інтереси академічної спільноти враховані наступним чином: 1) академічної спільноти університету – через участь в обговоренні проблем та прийнятті відповідних рішень на засіданнях випускової кафедри, РПГ ОП та радах забезпечення якості медичного інституту та СумДУ, академічну свободу у викладанні дисциплін, точність формулювання результатів та інших складових освітніх компонентів; 2) академічної спільноти загалом – через створення умов для співпраці з представниками інших закладів вищої освіти, наукових установ, а також комунікації з представниками інших академічних установ на конференціях, під час роботи над науковими темами та спільними науковими дослідженнями, через участь в академічній мобільності, тощо. Рецензентами ОП є представники академічної спільноти, зокрема, позитивною є рецензія на ОП професора Шерстюка С.О. (ХНУ ім. В.Н. Каразіна), доктора мед. наук Хоперії В.Г. (КНУ ім. Тараса Шевченка). При розробці ОП було враховано наступні пропозиції представників академічної спільноти: ПРН7 (проф. Потапов О.О., <http://surl.li/othi>), слід детально описати розділ "Теоретичний зміст предметної області" (проф. Ткач Г.Ф., <http://surl.li/othg>), методи навчання і викладання на ОП мають відповідати принципам академічної свободи (проф. Приступа Л.Н., <http://surl.li/othg>). Думка академічної спільноти СумДУ та інших університетів стосовно розробленого РПГ проекту ОП була вивчена під час опитування (<http://surl.li/otjc>), переважна більшість анкетованих проект ОП підтримала повністю.

- інші стейкхолдери

Інтереси населення держави, місцевих органів влади враховано при формулюванні цілей ОП, оскільки задіяність у наданні лікувальної допомоги висококваліфікованих фахівців, що володіють спеціалізованими вміннями, навичками і методами, здатних розв'язувати комплексні проблеми у медичній сфері є вкрай необхідною протягом

всіх останніх років, а особливо в теперішній час, враховуючи реформування сфери зі зміною моделі фінансування та сучасні епідеміологічні виклики. Представники професійної спільноти, влади, громадських організацій за згодою беруть участь у методичних семінарах випускової кафедри (<http://surl.li/otjf>, <http://surl.li/otjh>), роботі фокус-груп (<http://surl.li/othi>). Під час розробки проєкту ОП були враховані наступні їх пропозиції: має використовуватися сучасне обладнання та програмне забезпечення, що відповідають новітнім практикам у галузі, застосовуються у наукових дослідженнях медичної спрямованості і дозволяють отримати інформацію про структуру, функціонування та метаболічні процеси організму людини, виявляти та корегувати патологію згідно діючих міжнародних стандартів (Бутенко С.П., начальник управління охорони здоров'я Сумської облдержадміністрації, <http://surl.li/othg>), зв'язок з практикою ОП має забезпечуватися участю викладачів у лікувально-діагностичній роботі в лікувальних закладах, участю висококваліфікованих фахівців-практиків в організації освітнього процесу за освітньою програмою (Старків О.І., фахівець-практик, зав. відділенням лікарні, <http://surl.li/othg>).

Продемонструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці

Цілі і програмні результати навчання ОП «Медицина» відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці у сфері медицини, що дозволяють випускникові бути конкурентоспроможним завдяки отриманим компетентностям з розуміння сучасних трендів розвитку галузі охорони здоров'я. Дотепер в державі остаточно не визначені методологічні основи формування гарантованого обсягу медичної допомоги, який фінансуватиметься за рахунок бюджету, не завершено формування цінової та тарифної політики, не ухвалено необхідних законодавчих актів щодо впровадження медичного страхування. Ці, невирішені на рівні держави питання, а також актуальні в будь-який час вимоги якості та доступності медичної допомоги, дефіцит лікарів ряду спеціальностей, зокрема, у Сумській області, зумовлюють необхідність підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних розв'язувати комплексні проблеми у медичній сфері, здатних до безперервного саморозвитку та самовдосконалення, що входить до мети ОП. Окрім лікарських та викладацьких посад в закладах охорони здоров'я та освіти, ряд ПРН (2,3,4,8,9) дозволяє випускникам ОП бути затребуваними в якості організаторів галузі охорони здоров'я в структурах різних форм власності, представників, консультантів, експертів медичних, фармацевтичних та юридичних компаній, фахівців з клінічних досліджень, фахівців з аналізу ринку медичних послуг тощо. Аналітичний звіт ринку праці на 2020 рік підготовлено РПГ (<http://surl.li/otjn>) та затверджено на методичному семінарі випускової кафедри (<http://surl.li/otjf>).

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст

На даний час основними об'єктивними проблемами галузі, як в державі в цілому, так і в Північно-східному регіоні України є зменшення та різке постаріння населення, пандемія коронавірусної хвороби COVID-19, підвищення агресивності чинників навколишнього середовища, проблеми фінансування в умовах обмежених ресурсів, зростання вартості послуг, що формують здоров'я, а також стан реформування галузі в умовах економічної кризи. ОП реалізується шляхом опанування дисциплін загальної та фахової підготовки з врахуванням динаміки регіональних, державних та міжнародних аспектів сучасної теоретичної та клінічної медицини, ОП дає можливість здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності, враховуючи потреби галузі охорони здоров'я, тенденції сучасного світового розвитку в умовах глобалізації та невирішених епідеміологічних викликів. Зокрема, ПРН6 передбачає врахування в науковій та педагогічній діяльності соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів на локальному, регіональному, національному та міжнародному рівнях. Регіональна та галузева спрямованість наукових досліджень здобувачів також врахована у тематиці наукових досліджень здобувачів (Яшукова Є.В., Сікора К.О., Коломієць О.О. та ін.) та в освітніх компонентах (ОК8, ОК10). На методичному семінарі випускової кафедри (<http://surl.li/otkj>) затверджено аналітичний звіт РПГ (<http://surl.li/otjn>) стосовно врахування галузевого та регіонального контексту при формулюванні цілей та програмних результатів навчання за ОНП "Медицина".

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм

Під час формування цілей та ПРН ОП було враховано досвід університетів-лідерів України та закордонних ЗВО, що мають аналогічні ОП. Так, досвід, Чорноморського національного університету імені Петра Могили було використано при розробці ОК8 щодо забезпечення ПРН8 та ПРН10, а саме планувати наукові дослідження вмюючи працювати в команді, проявляючи при цьому лідерські якості. Досвід ЛНМУ ім. Данила Галицького щодо наукометрії враховано при формуванні ПРН9 в ОК9, проте суттєвою відмінністю ОНП у СумДУ є акцентування уваги на вмінні самостійно визначати завдання особистісного розвитку, займатися самоосвітою, усвідомлено планувати не тільки наукові дослідження, і інші, в тому числі, освітні та інноваційні проєкти. Аналіз споріднених програм закордонних ЗВО дав можливість врахувати міжнародний досвід при розробці наступних ОК: ОК8 в частині впровадження попередньої поетапної аналітики при розробці наукових проєктів (досвід університету Аристотеля, Греція, партнер за проєктом Темпус ePVLnet) та ОК9 - врахування сучасних біоетичних стандартів в наукових дослідженнях (використано досвід Варшавського медичного університету (Польща)), а також досвід Токійського університету медицини та стоматології (Японія) в аспекті застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності (ПРН2). Аналітичний звіт РПГ "Результати аналізу вітчизняних та іноземних освітніх програм підготовки докторів філософії з медицини" (<http://surl.li/otkd>) затверджено на методичному семінарі випускової кафедри (<http://surl.li/otkl>).

Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти

Стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній.

Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

З огляду на відсутність затвердженого стандарту вищої освіти у Сумському державному університеті було розроблено тимчасовий стандарт вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня зі спеціальності 222 Медицина відповідно до Національної рамки кваліфікацій. З метою забезпечення зв'язку визначених компетентностей ОП з класифікацією компетентностей 8-го рівня НРК у процесі розроблення ОП використовувалась Матриця відповідності компетентностей та дескрипторів НРК, що є інформаційним додатком до ТСВОМ. При їх підготовці враховані Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти (<http://surl.li/glai>) з урахуванням змін, затверджених МОН України 30.04.2020 (<http://surl.li/npgi>).

2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?

60

Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?

45

Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?

15

Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?

ОНП розроблена згідно з вимогами Закону України «Про вищу освіту» <http://surl.li/jhpt> і Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах) <http://surl.li/rsin>. ОНП формується на компетентнісній основі з орієнтацією на результати навчання зі збалансуванням загальної (формування філософських, мовних компетентностей та універсальних навичок дослідника) і поглибленої фахової (здобуття глибинних знань із спеціальності) підготовки, забезпечення індивідуалізації навчання шляхом включення широкого переліку дисциплін вільного вибору для розвитку індивідуальних освітніх траєкторій. Об'єктом вивчення та діяльності заявленої для ОП спеціальності є освітньо-наукові компетентності, які формуються шляхом опанування теоретичних засад та проведення відповідно до принципів біоетики, академічної доброчесності фундаментальних та прикладних наукових досліджень у медичній сфері, базуються на сучасних методах діагностики, лікування патологічних процесів чи хвороб, направлені на досягнення оптимального фізичного, психічного та соціального благополуччя, пошук шляхів подовження тривалості та покращення якості життя. Загальну підготовку за ОП забезпечують освітні компоненти ОК1–ОК7. Їх фокус спрямовано на досягнення ПРН1–ПРН10. Професійну підготовку забезпечують ОК8–ОК10, фокус яких спрямовано на досягнення ПРН2–ПРН10. Загальні компетентності та ПРН1–ПРН12 забезпечуються компонентами ОК1–ОК10. Для підсилення рівня знань з мовної підготовки запроваджені обов'язкові дисципліни «Англійська мова академічного спрямування» (ОК5) та «Культура наукової української мови» (ОК7). Для забезпечення підготовки фахівців, здатних розв'язувати комплексні проблеми в галузі дослідницько-інноваційної діяльності у сфері медицини, в навчальний план введено дисципліну «Методологія та методи наукових досліджень» (ОК2), яка має як фундаментальну (формує ЗК1, ЗК2, ЗК4), так і фахові (ФК1–ФК3, ФК5, ФК6, ФК8) складові. Загальні компетентності та соціальні навички формуються як при вивченні дисциплін загальної, так і професійної підготовки. Зміст ОП відповідає теоретичному змісту предметної області, зокрема забезпечує формування у здобувачів освіти знань про теоретико-методологічні засади дослідження з позиції доказової медицини та урахуванням принципів біологічної етики, академічної доброчесності із забезпеченням захисту прав, безпеки та благополуччя досліджуваних; поглиблене вивчення спеціальності за напрямком наукового дослідження та формування навичок розв'язання актуальних завдань у сфері медицини, що створюють підґрунтя для розроблення і впровадження інноваційних рішень теоретичного та прикладного спрямування; розвиток мовних компетенцій та комунікаційних навичок; засвоєння технології презентації результатів наукового дослідження та інших компетенцій, які є необхідними для виконання оригінального наукового дослідження, впровадження наукових результатів у медицину та інші сектори суспільства.

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

Проектування індивідуальної освітньої траєкторії підготовки здобувачів має на меті надання їм можливості: поглибленої підготовки за сферами, що визначають характер майбутньої професійної діяльності, освітньої

підтримки в науковому дослідженні через: 1) вільний індивідуальний вибір дисциплін, представлених у каталогах, в обсязі, що відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту»; 2) можливість вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, інших ОП (крім випадків, коли вивчення дисципліни передбачає обов'язкове опанування дисциплін-передумов); 3) можливість індивідуального вибору тематики індивідуальних дослідницьких проєктів з навчальних дисциплін, тематики дисертацій; 4) можливість участі у програмах внутрішньої та міжнародної мобільності, в тому числі віртуальних академічних обмінів; 5) можливість визнання результатів навчання за результатами вивчення масових он-лайн курсів; 6) неформальну освіту шляхом участі у роботі семінарів-тренінгів, майстер-класів, творчих лабораторій, літніх/зимових шкіл. На сайті СумДУ розміщено відповідні нормативні акти. Консультування здобувачів стосовно різних аспектів формування індивідуальної освітньої траєкторії здійснюється Інститутом підготовки кадрів вищої кваліфікації <http://surl.li/obxi>, представниками РПП, науковими керівниками та НТСА, функціонують групи для здобувачів <http://surl.li/obxg> та <http://surl.li/owuq> у соцмережі facebook, інформація доводиться також через систему електронних особистих кабінетів <http://surl.li/kivo>.

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

Сформована нормативна база для забезпечення права здобувачів на вільний вибір дисциплін: Положення про організацію освітнього процесу <http://surl.li/fezf>, наказу ректора «Про організацію викладання дисциплін вільного вибору» <http://surl.li/feyl>, з 22.04.2021 також згідно Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти доктора філософії в СумДУ <http://surl.li/rlye>.

Заходи щодо забезпечення права здобувачів на вільний вибір дисциплін включають:

1. Підготовча робота, у т.ч. кожного навчального року у термін до 31 жовтня: 1) ознайомлення здобувачів (організаційні збори першокурсників) з особливостями освітнього процесу й структури навчальних планів у розрізі обов'язкових та вибіркового складових; 2) інформування здобувачів про порядок, строки та особливості реєстрації для вивчення дисциплін вільного вибору. ІПКВК протягом 1-10 жовтня ознайомлює здобувачів з індивідуальним планом підготовки в аспірантурі, можливостями формування індивідуальної траєкторії, доводить до відома перелік обов'язкових та каталоги вибіркового складових дисциплін, процедури вибору, надає для заповнення здобувачам індивідуальний план підготовки.
2. Методична робота щодо формування/оновлення каталогів дисциплін вільного вибору: 1) у термін до 31 жовтня кожного навчального року Ради із забезпечення якості вищої освіти інститутів (факультетів) подають пропозиції щодо формування каталогу дисциплін вільного вибору (загальної підготовки) аспірантів <http://surl.li/qzuj>, для подальшого їх затвердження на Раді з якості СумДУ. До формування каталогу долучаються органи студентського самоврядування (зокрема, НТСА) та роботодавці; 2) у термін до 30 січня кожного навчального року Рада із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти медичного інституту СумДУ актуалізує перелік дисциплін вільного вибору циклу професійної підготовки <http://surl.li/qzym> з урахуванням результатів опитування здобувачів вищої освіти щодо організації вивчення дисциплін, результатів моніторингу ринку праці, якими виявлено невідповідність існуючих дисциплін його потребам тощо. Формування переліку відбувається з урахуванням уже затверджених тем аспірантів поточного року набору та пріоритетної тематики наукових досліджень їх потенційних керівників на майбутній рік;
3. Процедура реєстрації для вивчення певних вибіркового складових дисциплін здійснюється здобувачами шляхом подачі письмової заяви на ім'я директора ІПКВК протягом двох тижнів з дати їх зарахування. Заява зберігається у інституті протягом усього терміну навчання студента. На підставі поданих заяв інститут формує подання на розподіл академічних груп за обраними дисциплінами та подає до навчального відділу. За результатами вибору групи (потоків) формуються з урахуванням мінімальних та максимальних обмежень, встановлених каталогом вибіркового складових дисциплін.

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

Практична підготовка з викладацької діяльності передбачена ОК10 «Педагогічна практика за професійним спрямуванням». Метою практики є набуття досвіду навчально-педагогічної та науково-методичної діяльності, розвиток професійних компетентностей щодо здійснення науково-педагогічної діяльності, закріплення та поглиблення теоретичних знань, набуття досвіду самостійної наукової роботи, опанування сучасними професійними практиками та освітніми технологіями, особливостями професійної риторики. Практична підготовка з професійної діяльності також передбачена ОК8 «Сучасні тренди підготовки медичних наукових проєктів» (передбачає підготовку проєктної заявки на фінансування наукових досліджень та Case-study аналіз історій подачі заявок на участь у дослідженнях з медицини) та ОК9 «Біоетичні засади медичних досліджень в сучасному науковому просторі» (передбачає виконання практико-орієнтованого завдання, спрямованого на визначення прогностичного значення чинників розвитку хвороб на локальному, регіональному, національному та глобальному рівнях в біоетичному аспекті, а також аналіз конкретних ситуацій з практики науковців-медиків). На думку переважної більшості здобувачів <http://surl.li/qtvs> практична підготовка в рамках освітньої програми дозволяє здобути компетентності потрібні для подальшої професійної діяльності. За результатами опитування в 2021 р. 97,1% респондентів ОНП "Медицина" відмітили, що в повній мірі задоволені практичною підготовкою, що дозволяє їм здобути професійні компетентності <http://surl.li/qtvs>.

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП результатам навчання ОП

В меті ОНП визначено, що випускник ОП має сформувати такі soft skills, необхідні для успішної професійної діяльності: виявляти лідерські якості, генерувати нові знання, саморозвиватися, оволодівати дослідницькими

навичками високого рівня, мати системне мислення, дотримуватися принципів біоетики та академічної доброчесності. Ці навички відбиті у компетентностях ЗК1-ЗК4, ФК1, ФК3, ФК4, ФК6-ФК8 та у програмних результатах навчання ПРН1-4, ПРН6, ПРН8-10. Навчання за ОНП дозволяє здобути відповідні навички як через освітні компоненти, що формують основні загальні компетентності (ОК1–ОК7) так і опосередковано – через фахові освітні компоненти, зокрема ОК8–ОК10. Розвитку «soft skills» сприяє використання таких методів навчання: проблемно-орієнтоване навчання (ОК1-4, ОК8-10), робота в групах (ОК5, ОК7), проектна робота (ОК3, ОК4), навчання за допомогою наукових дискусій (ОК2, ОК5-10), обміну думками (think-pair-share) - ОК4. Освітні компоненти за ОНП забезпечують заявлені соціальні навички, що полягають у оволодінні лідерськими якостями (ОК3, ОК10), здатністю генерувати нові ідеї та формувати системний науковий світогляд (ОК 1-4, ОК 8-10), здатності до самонавчання та саморозвитку (ОК3, ОК8, ОК10).

Яким чином зміст ОП ураховує вимоги відповідного професійного стандарту?

Професійний стандарт відсутній.

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

Загальні вимоги до організації самостійної роботи здобувачів (СРЗ) задекларовані в Положенні про організацію освітнього процесу <http://surl.li/fezf> в СумДУ (підрозділ 6.3) та інших нормативних актах. Аналіз розподілу навчального навантаження за ОНП «Медицина» в розрізі видів навчальної роботи складає: аудиторна робота – 580 год. (32,2%), з них: 70 год. – у 1 семестрі, 180 год. – у 2 семестрі, 200 год. – у 3 семестрі, 96 год. – у 4 семестрі. СРЗ – 1220 год (67,8%), з них: 170 год. – у 1 семестрі, 530 год. – у 2 семестрі, 400 год. – у 3 семестрі, 324 год. – у 4 семестрі. Обсяг годин, відведених на СРЗ в межах окремої дисципліни за ОП в середньому складає 67,8%. Для підвищення ефективності засвоєння матеріалу, передбаченого для самостійного вивчення, використовуються відкриті електронні навчальні ресурси СумДУ <http://surl.li/nrqn>, електронний інституційний репозитарій університету <http://surl.li/nrqn> та інші відкриті освітні ресурси. Для організації СРЗ за дисциплінами ОП передбачені консультації викладачів <http://surl.li/otlm>. Для з'ясування реального обсягу навантаження здобувачів на ОНП використовуються результати обговорення якості реалізації ОНП фокус-групами та висновки і рекомендації аспірантів-членів РПГ. Зокрема, під час проведення фокус групи респонденти ОНП "Медицина" зазначили, що в цілому їм вистачає аудиторних годин для розуміння змісту навчальних дисциплін та часу для виконання завдань самостійної роботи <http://surl.li/qtfk>.

Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

За дуальною формою у класичному розумінні за ОП підготовка здобувачів наразі не здійснюється, проте СумДУ вживає заходів щодо її впровадження. За ОП реалізуються окремі елементи дуальної освіти, зокрема з можливістю оформленням індивідуального графіку навчання відповідно до Положення про порядок навчання студентів за індивідуальним графіком <http://surl.li/ffcz>.

Елементи дуальної освіти для здобувачів вищої освіти ОП «Медицина» реалізуються шляхом залучення до науково-дослідної або дослідно-експериментальної роботи в якості основних виконавців, а також з виконанням посадових обов'язків згідно з трудовими договорами з відповідною оплатою праці. Зокрема, аспірант В.М. Дейнека був виконавцем НДР № 0119U100770 у 2019-2020 р. та проекту НФД 2020.02/0223, аспірант І.В. Любчак - виконавцем НДР № 0119U100823 у 2020 р. Таким чином, реалізація зазначених елементів дуальної освіти сприяє підвищенню якості практичної підготовки здобувачів вищої освіти ОП «Медицина» відповідно до реальних вимог ринку праці.

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП

<https://vstup.sumdu.edu.ua/vstup-do-aspirantury.html>

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?

Прийом здійснюється на основі здобутого ступеня магістра за спеціальністю 222 Медицина або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста за спеціальністю "Лікувальна справа". Правилами прийому до СумДУ для вступу на ОП «Медицина» визначено складання двох іспитів – з іноземної мови (англійська, німецька чи французька на вибір вступника) та фахового іспиту зі спеціальності, які проводяться письмово з використанням тестових технологій. Програмою фахового вступного випробовування <http://surl.li/otlz> зі спеціальності 222 Медицина визначено загальне коло кваліфікаційних вимог до теоретичних знань та практичних навичок претендентів для вступу до аспірантури, а також компетентної здатності для проведення наукових досліджень з зазначеної спеціальності. Програма складена відповідно до ключових положень основних навчальних дисциплін спеціальності. Завдання випробовування з іноземної мови <http://surl.li/otmh> базуються на загальноєвропейських вимогах та критеріях, встановлених для рівнів B2 і B2+ та вважаються мінімально прийнятними для магістрів, які претендують

на вступ на навчання для здобуття ступеня доктора філософії. Правилами прийому також передбачені додаткові бали за успіхи у науковій діяльності вступника за відповідною спеціальністю (статті, патенти, перемоги у ВКНР, олімпіадах). Зазначені умови вступу до аспірантури дозволяють визначити рівень початкових компетентностей, необхідних для успішного проходження навчання за ОП.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, регулюються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти <http://surl.li/ffng> та Положенням про організацію освітнього процесу в СумДУ <http://surl.li/fezf>. Доступність визнання результатів навчання реалізується через прозорі механізми процедури перезарахування освітніх компонент. Відповідно до нормативної бази СумДУ, визнання результатів навчання та перезарахування освітніх компонент здійснюється на основі укладеного договору про навчання (стажування) за програмою академічної мобільності. Перезарахування результатів навчання здійснюється директором інституту підготовки кадрів вищої кваліфікації згідно з програмою академічної мобільності, затвердженою у встановленому порядку, відповідно до наданої академічної довідки або аналогічного документу, отриманого здобувачем вищої освіти в іншому ЗВО. Поінформованість здобувачів про можливість визнання результатів навчання забезпечується наявністю відповідної нормативної бази у вільному доступі <http://surl.li/kguz> та ознайомленням з документами під час оформлення договору про навчання (стажування) за програмою академічної мобільності. Переведення, поновлення здобувачів з інших ЗВО і визнання результатів навчання регламентуються Положенням про переведення, відрахування та поновлення здобувачів у СумДУ, затвердженим наказом від 28.12.19 №0950-I <http://surl.li/kjqm>, наявним у відкритому доступі.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?

За освітньою програмою "Медицина" випадків визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО не було. На даний час здобувач освітнього рівня доктор філософії Олена Дяченко проходить навчання за програмою Еразмус + (K1) в університеті Умео (Швеція), за результатами якого планується проведення процедури визнання результатів навчання, отриманих в цьому університеті.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Визнання результатів неформального навчання регламентується положенням про перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти СумДУ, отриманих у неформальній освіті <http://surl.li/ffna>. Перезарахування здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження досягнення здобувачем результатів навчання, передбачених ОП, за якою він навчається. Для перезарахування результатів здобувач подає до інституту підготовки кадрів вищої кваліфікації освітню декларацію та документи, що підтверджують участь у заході неформальної освіти (свідоцтва, сертифікати, дипломи; опис заходу неформальної освіти тощо). На підставі цього керівник групи забезпечення спеціальності, за якою навчається здобувач, формує комісію з атестації (не менш ніж з особи) під своїм головуванням з-поміж членів РПГ ОП (з обов'язковим включенням до складу комісії гаранта) і групи забезпечення спеціальності. Вона визначає змістовну відповідність отриманих результатів неформального навчання та освітнього компонента ОП, за якою навчається здобувач, обсяг перезарахування, підсумкову оцінку. Рішення комісії про перезарахування чи неперезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, затверджується директором інституту підготовки кадрів вищої кваліфікації. Відповідна нормативна база є у вільному доступі на сайті СумДУ, інформація доводиться до здобувачів на вступних лекціях у перший день навчання, а також через систему електронних особистих кабінетів.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)

Здобувачі ОНП «Медицина» є учасниками різних заходів неформальної освіти, що обумовлено проведенням як наукових досліджень, так і професійним розвитком. Зокрема, студентка Приймєнко Л.В. подала заяву про перезарахування результатів навчання, отриманих в неформальній освіті під час вивчення он-лайн курсу "Академічна доброчесність в університеті". Згідно положення <http://surl.li/ffna> було створено робочу групу на чолі з гарантом програми, яка визначила, що в результаті участі у зазначеному вище заході неформальної освіти здобувач набула результатів навчання, які дозволили їх перезарахувати за ОК2.

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи

Академічний персонал, відповідальний за запровадження ОНП «Медицина» та її компонентів, забезпечує узгодженість між програмними результатами навчання, методами навчання та викладання. При цьому

дотримуються рекомендації Довідника користувача ЄКТС, відповідно до якого конструктивне узгодження результатів навчання, видів навчальної діяльності та оцінювання є обов'язковою вимогою до освітніх програм. Відповідність методів навчання й викладання результатам навчання за окремим освітнім компонентом та результатом навчання за ОП обґрунтовується у робочих програмах навчальних дисциплін, форма якої передбачає узгодження результатів навчання за дисципліною з програмними результатами навчання, методами навчання та викладання.

Навчання і викладання за ОП включає:

- інтерактивні лекції (ОК1, ОК4), лекції-визуалізації (ОК3);
- застосування як традиційної системи методів і прийомів, так і інноваційних інтерактивних методик, зокрема: кейс-метод (ОК2, ОК4, ОК7, ОК10), мозковий штурм (ОК3, ОК4, ОК8, ОК9), навчальні та наукові дискусії/дебати (ОК1, ОК5, ОК7-10), виконання проектною роботи (ОК4-8), робота в групах (ОК1, ОК3, ОК5, ОК7), у рамках ОК4 - обмін думками (think-pair-share) та творчий метод навчання, ОК3 - робота над письмовим есе, також за допомогою ОК4, ОК6 та ОК10 виконується індивідуальна дослідницька робота;
- за організаційними формами: електронне навчання в системах відеозв'язку (OCW СумДУ (LecturED) , Google Classroom, Zoom та Google Meet).

Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

Студентоцентроване навчання на ОП передбачає: можливість формування індивідуальних освітніх траєкторій, застосування методів активного навчання, акцент на критичному й аналітичному навчанні і розумінні; розширення автономії здобувачів; рефлексивний підхід до процесів навчання й викладання. При цьому СумДУ передбачає: повагу й увагу до розмаїтості аспірантів, їх потреб, уможливаючи гнучкі навчальні траєкторії за рахунок вибіркових дисциплін; застосування різних способів подачі матеріалу; регулярне оцінювання і коригування способів подачі матеріалу і педагогічних методів; заохочення почуття незалежності із забезпеченням належного наставництва і підтримки викладачем. Вибір методів навчання зумовлений необхідністю формування у здобувачів здатності самостійно і творчо застосовувати отримані навички і знання при вирішенні наукових і прикладних завдань. Рівень задоволеності формами і методами навчання та викладання визначається через проведення опитування здобувачів вищої освіти щодо якості освітніх програм та якості організації освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін. За результатами оцінювання якості ОНП у 2021 р., 97,1 % здобувачів вищої освіти ОНП «Медицина» продемонстрували повну задоволеність формами та методами навчання і викладання, які сприяють досягненню заявлених результатів навчання за даною ОП. Узагальнюючий показник якості організації освітньої діяльності викладачів за даною ОП за осінній семестр 2020-21 н.р. перевищує 95% та відповідає рівню якості "Високий" <http://surl.li/qtvs>.

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи

Основні види навчальних занять відображені у положенні СумДУ про організацію освітнього процесу <http://surl.li/fezf>. Відповідно до нього, лектор не обмежується в питаннях трактування навчального матеріалу, формах і засобах доведення його до здобувачів. Види навчальних занять, які застосовуються, повинні відображатись у навчальному плані та робочій навчальній програмі дисципліни. Тому, викладач може обирати найбільш доцільні методи навчання задля якісного досягнення програмних результатів навчання. Методи навчання і викладання на ОП дозволяють реалізуватися принципам академічної свободи, передбачається їх варіативність, урахування свободи слова і творчості, що відповідає принципу академічної свободи викладача. Викладачі та аспіранти мають право на свободу обговорення, свободу обирати теми наукових досліджень і проводити їх своїми методами, свободу поширення і публікації результатів досліджень, свободу участі в наукових заходах, професійних або представницьких академічних органах. Реалізуючи певні методи навчання в освітньому процесі, викладачі сприяють вільним висловлюванням здобувачами своєї точки зору, ставлення до певних процесів та явищ. За наявності іншої точки зору, здобувач має аргументовано її довести. При вивченні дисциплін використовується методологічне розмаїття, плюралізм наукових концепцій, що сприяє формуванню у здобувача власних наукових поглядів.

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів *

Відповідно до нормативної бази СумДУ здобувачам надається силабус, що містить основну інформацію про навчальну дисципліну. Основною метою силабусу є інформування здобувачів вищої освіти та абітурієнтів про цілі, зміст, результати навчання, методи викладання, навчання та оцінювання у межах навчальної дисципліни. Здобувачі освіти можуть ознайомитись самостійно із силабусом навчальної дисципліни на сайті випускової кафедри <http://surl.li/qthu> та каталозі курсів СумДУ <http://surl.li/ktwl>. Також аспіранти мають змогу переглянути ОП на сайті випускової кафедри <http://surl.li/qtrp>, у каталозі СумДУ <http://surl.li/qtrp>, з метою розуміння, який освітній компонент формує певний програмний результат. З метою спрощення здобуття інформації здобувачами на сайті випускової кафедри створено вебсторінку <http://surl.li/otsd>, з якої здобувач може перейти на розділ, що його цікавить. Кожен викладач під час першого заняття із окремого ОК ознайомлює аспірантів з силабусом навчальної дисципліни. Діють спеціалізовані електронні ресурси СумДУ, що містять навчально-методичні матеріали дисциплін, зокрема інституційний репозитарій <http://surl.li/nprq>, електронна бібліотека <http://surl.li/mnoo>, системи OCW <http://surl.li/nrnd> та MIX <http://surl.li/nrne> тощо, які надають можливість доступу здобувачів до необхідної інформації. Враховуючи виклики, зумовлені періодичними карантинними обмеженнями, вчасне інформування

здобувачів про зміни умов проведення навчального процесу відбувається через електронні особисті кабінети: <http://surl.li/kivo>.

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

Навчання на ОНП поєднується з дослідженнями, що передбачено освітніми компонентами: ОК2 (через визначення аспірантами напрямку методологічного напрямку досліджень, пов'язаних з темою дисертації), ОК4 (через практикум з формування ефективних проектних команд та запрошення на заняття практиків із НТСА та старт-ап центру СумДУ), ОК6 (через вивчення процесу рецензування та розгляду статей у видавництвах Springer та Inderscience Publishers (журнали із БД WoS та Scopus), ОК10 (проведення індивідуального дослідження педагогічної направленості в залежності від специфіки кафедри). Протягом навчання аспіранти готують наукові праці (статті, тези) за тематикою наукових досліджень кафедри або індивідуальною тематикою. Реалізований випусковою кафедрою проект CRDF «Підвищення біобезпеки в бактеріологічній лабораторії» (2016-2017) та проект за програмою HORIZON-2020 MSCA-RISE 777926 "NanoSurf" (2018-2022), де працювали 6 аспірантів Медичного інституту, став основою для оновлення змісту обов'язкових компонент ОК6 і ОК8, для яких передбачено виконання індивідуального дослідницького проекту за тематикою наукових досліджень здобувачів. Навчання за ОП передбачає застосування дослідницьких методів (індивідуальної, групової дослідницької, проектної роботи); запровадження в межах ОК нових форм організації науково-дослідної діяльності, спрямованих на розвиток наукового й критичного мислення; створення наукових груп здобувачів для підготовки спільних наукових проектів, написання наукових статей. Формами поєднання навчання і досліджень здобувачів за ОП також є: долучення до виконання НДР, у тому числі з оплатою праці (Дейнека В.М., Дудченко Є.С., Р. Таел, Максимова О.О.); можливість для здобувачів взяти участь у конкурсах НТСА СумДУ <http://surl.li/ottj>; виступи з результатами наукових досліджень на міжнародних і всеукраїнських наукових заходах; написання наукових статей для публікації у фахових та міжнародних наукових виданнях; залучення до грантової діяльності всеукраїнського і міжнародного рівнів. Для проведення наукових досліджень здобувачі можуть використовувати науково-дослідну базу Центру колективного користування обладнанням медичного інституту СумДУ та здобутки наукових шкіл медичного інституту СумДУ <http://surl.li/ottp>. Це дозволяє підвищити якість підготовки фахівців з ОП та відкриває можливості аспірантам для наукової роботи.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст навчальних дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

У СумДУ сформовані вимоги щодо укладання РП навчальної дисципліни <http://surl.li/ffog> з її щорічним оновленням з урахуванням результатів перегляду ОП щодо відповідності тенденціям змін у галузі, побажань та зауважень здобувачів та інших стейкхолдерів. Перегляд РП здійснюється за ініціативою РПП, стейкхолдерів або за ініціативою кафедр. ОНП «Медицина» належить до галузі знань, яка динамічно розвивається з регулярним оновленням інструментарію аналізу, підходів до діагностики та лікування, аналізу причинно-наслідкових зв'язків. Важливим є врахування сучасних трендів, тенденцій та змін в умовах сучасних викликів та реформування галузі, оцінювання їх впливу на здоров'я, перебіг патологічних процесів, економічні, суспільні наслідки тощо. Тому виникає задача періодичного оновлення змісту освітніх компонентів з урахуванням вищезазначених тенденцій, і викладачі проводять системну роботу щодо оновлення змісту освітніх компонентів, особливо у частині вимог до наукових досліджень. Оновлення змісту ОК забезпечується шляхом урахування пропозицій здобувачів програми, представників академічної спільноти, роботодавців. Зокрема, проєкт ОНП на 2021 рік <http://surl.li/otrz> за рекомендаціями здобувачів освіти III рівня, представників академічної спільноти та роботодавців оновлено відповідно кадрового, інформаційного, науково-методичного та матеріально-технічного забезпечення, після затвердження проєкту ОП на 2021/22 навчальний рік кафедрам, що забезпечують викладання ОК за програмою, рекомендовано внести відповідні зміни до силабусів. За пропозицією здобувачів в проєкті 2021 року більше уваги приділено ПРН10 в аспекті дотримання належної клінічної практики з урахуванням сучасних епідеміологічних викликів, зокрема шляхом введення до каталогу вибіркової дисципліни професійного спрямування навчальної дисципліни "Належна клінічна практика (GCP) при проведенні випробувань лікарських засобів" <http://surl.li/otls>. Під час роботи фокус-групи також було надано пропозиції, зокрема директора КНП "Сумська центральна районна лікарня" Поцелуєва В.І. - у проєкт програми на 2021 рік зазначити у розділі ОП "Матеріально-технічне забезпечення" наявність Конгрес-центру, який можна використовувати здобувачам освіти; здобувача Приймєнко Л.В. в розділі ОП 2.2 вказати, що в Сумському державному університеті видається фаховий журнал для спеціальності 222 Медицина "Східноєвропейський медичний журнал". Зазначені пропозиції було розглянуто на засіданні РПП <http://surl.li/otqs>.

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО

СумДУ розвивається як інноваційний університет з ідеологією дослідницького закладу. Він є лідером серед ЗВО України за національними і міжнародними рейтингами: 2-6 позиція за THE World University Rankings 2020, входить до QS World University Rankings. Освітньо-наукова діяльність за ОП узгоджена зі Стратегією інтернаціоналізації <http://surl.li/ffde>. В програмах міжнародної академічної мобільності беруть активну участь: 1) здобувачі, як у формі наукового стажування (Шарова О.В., Шандиба І.О. - в Університеті м.Умео, Швеція, 2019; Чумаченко Я.Д. - в Люблінському медичному інституті, Польща, 2019; Моїсеєнко К.А. - в Кельнському університеті, Німеччина, 2019), так і у формі навчання (Дрига Н.О. - в Європейському університеті, м. Варшава, Польща, 2019; Дяченко О.О. - в Університеті м.Умео, Швеція, 2020-2021); 2) викладачі у формі підвищення кваліфікації: Артюхов А.Є. (Познанський Інститут розвитку міжнародного співробітництва, Польща, 2020), Замора О.М. (Університет Міссурі, США, 2018); у формі наукової співпраці: Погорелов М.В. (Латвійський університет, Латвія, 2019), Лобода А.М. (Медичний університет м. Плевен, Болгарія), Москаленко Р.А. (Університет м. Умео, Швеція, 2019), Мелеховець

О.К. (освітній центр trAIDe GIZ's, Німеччина, 2019). Інформація стосовно академічної мобільності аспірантів та працівників медінституту СумДУ наведена на сайті кафедри (<http://surl.li/obsx>). У центрі колективного користування науковим обладнанням на постійній основі працюють професори Роман Вітер (Латвія) та Сухіндер Сундху (США).

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання?

Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти визначена положеннями "Про організацію освітнього процесу" <http://surl.li/fezf> та "Про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії" <http://surl.li/rlye>. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів у межах освітніх компонентів ОНП «Медицина» є чіткими, зрозумілими, надають можливість встановити досягнення здобувачем результатів навчання та своєчасно доводяться до аспірантів. Форми контрольних заходів із навчальних дисциплін визначено в освітній програмі, навчальному плані, робочій програмі, силабусі навчальної дисципліни. Форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання, адже при укладанні робочих навчальних програм їх зміст узгоджується з результатами дисципліни та результатами навчання. Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів і критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти забезпечуються: ґрунтовним підходом кафедр до їх планування і формулювання; обов'язковим узгодженням результатів навчання, видів навчальної діяльності та оцінювання; наскрізною роз'яснювальною роботою зі здобувачами, в тому числі щодо технологій контрольних заходів, графіку та граничних дат контрольних заходів тощо. З метою встановлення думки здобувачів стосовно якості контрольних заходів, їх адекватності та зрозумілості, встановлення обізнаності стосовно порядку оскарження результатів заходів контролю в університеті проводяться опитування, зокрема <http://surl.li/otlq> (пункти 7-10).

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку у процесі навчання. Форми контрольних заходів і критерії оцінювання здобувачів у межах освітніх компонентів ОП є чіткими, зрозумілими, надають можливість встановити досягнення результатів навчання завдяки тому, що на етапі укладання робочих програм форми контрольних заходів мають відповідати результатам дисциплін, скорельованим з програмними результатами навчання. У межах навчальних дисциплін робочими програмами для визначення рівня засвоєння навчального матеріалу може використовуватись: поточний контроль (оцінювання роботи на практичних заняттях, контроль за виконанням індивідуальних творчих і дослідницьких завдань (проектів), експрес-тестування, презентації), підсумковий контроль у формі письмового екзамену або заліку. Реалізація основних завдань контролю знань здобувачів досягається системними підходами до оцінювання та комплексністю застосування різних видів оцінювання і контролю, що передбачають перевірку розуміння програмного матеріалу навчальної дисципліни в цілому та рівня сформованості відповідних результатів навчання після опанування навчальної дисципліни. Результати оцінювання якості ОНП "Медицина" (січень-лютий 2021 р.), свідчать, що 85,3 % респондентів вважають, що форми та методи контрольних заходів є чіткими і зрозумілими <http://surl.li/qtv5>.

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти?

Інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання оновлюється щорічно на початку навчального року та надається здобувачам вищої освіти у розрізі дисциплін на сайті випускової кафедри <http://surl.li/qthu>, а також на першому занятті з дисципліни викладач надає здобувачам вищої освіти силабус з переліком контрольних заходів та критеріями їх оцінювання. Для допомоги здобувачам, з метою спрощення здобуття інформації здобувачами на сайті випускової кафедри створено базу вебсторінку "Інформація стосовно навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні" <http://surl.li/ot5d>, з якої здобувач може перейти на розділ, що його цікавить. Вчасне інформування здобувачів про зміни умов проведення навчального процесу за умов карантинних обмежень відбувається через електронні особисті кабінети: <http://surl.li/kivo>.

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)?

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 222 «Медицина» за третім рівнем вищої освіти відсутній. Форми атестації здобувачів вищої освіти за ОНП «Медицина» відповідають вимогам Тимчасового стандарту вищої освіти СумДУ, яким передбачено проведення атестації шляхом публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Процедура проведення контрольних заходів регулюється п.7.2 положення про організацію освітнього процесу <http://surl.li/fezf> та положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора

філософії <http://surl.li/rlve>, яке передбачає проведення поточного та підсумкового контролю. Процедури контрольних заходів за окремими освітніми компонентами містяться у робочих програмах навчальних дисциплін, розробка яких виконується відповідно до Методичної інструкції: Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення робочої програми навчальної дисципліни <http://surl.li/ffog>, силабуси навчальних дисциплін визначають правила проведення контрольних заходів, яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. Силабуси є доступними для всіх учасників освітнього процесу на сайті випускової кафедри <http://surl.li/qthu>. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів у межах окремої дисципліни визначаються і доводяться до відома здобувачів на першому занятті та оприлюднюються на сайті випускової кафедри.

Яким чином ці процедури забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП

Об'єктивність екзаменаторів забезпечується: рівними умовами для всіх здобувачів (тривалість контрольного заходу, його зміст і кількість завдань, механізм підрахунку результатів тощо), відкритістю інформації про умови проведення контрольних заходів та єдиними критеріями оцінювання. Встановлені єдині правила перездачі контрольних заходів, оскарження результатів атестації. Об'єктивність викладачів при проведенні екзаменів забезпечується проведенням виключно письмових екзаменів або додатково, за потреби, тестових процедур. Основною процедурою запобігання конфлікту інтересів відповідно до наказу ректора «Про заходи щодо запобігання корупції» <http://surl.li/ffbd> є усунення від прийняття рішень та вчинення дій в умовах реального конфлікту інтересів. На ОНП «Медицина» не було випадків врегулювання конфлікту інтересів. Проте, з метою їх запобігання роботи здобувачів зберігаються протягом року після вивчення навчальної дисципліни. Зазначені вище процедури сприяють усуненню конфлікту інтересів та забезпечують об'єктивність екзаменаторів.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Можливість та процедури повторного проходження контрольних заходів визначаються силабусом дисципліни. Правила перескладання підсумкового контролю у разі отримання незадовільної оцінки регламентується Положенням про організацію освітнього процесу <http://surl.li/fezf> та передбачають можливість дворазового перескладання – перший раз викладачу, другий раз - комісії. Цей порядок передбачає стандартні етапи: ознайомлення з графіком перескладання, отримання індивідуального екзаменаційного листка, перескладання за стандартними процедурами. На основі цих правил формуються критерії оцінювання та відповідні процедури за дисциплінами ОНП «Медицина», які визначаються робочими програмами та силабусами дисциплін.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів встановлюється п. 7.7 Положення про організацію освітнього процесу <http://surl.li/fezf> та передбачає наступну процедуру: апеляція може подаватися здобувачем у разі непогодження з оцінкою семестрової атестації; апеляція подається особисто здобувачем на ім'я директора інституту підготовки кадрів вищої кваліфікації; за фактом заяви створюється комісія за головуванням директора інституту підготовки кадрів вищої кваліфікації, члени якої вивчають обставини скарги та визначають, чи були порушення при проведенні атестації. Апеляція розглядається апеляційною комісією не пізніше наступного робочого дня після її подання. Висновки апеляційної комісії оформлюються відповідним протоколом. Результати розгляду апеляції доводяться до відома здобувача. У разі встановлення порушень, що вплинули на результати оцінювання, оцінка може змінюватись за рішенням апеляційної комісії. На ОНП «Медицина» не було випадків оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

Відповідним рішенням <http://surl.li/otxd> Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти СумДУ визначено основні заходи системної роботи із завершення розробки та подальшої імплементації університетської системи забезпечення академічної доброчесності в освітню і наукову діяльність. На виконання цього рішення нормативна база університету <http://surl.li/ffpb> наразі включає комплекс документів, які присвячені розбудові університетської системи забезпечення академічної доброчесності (розділ 2 основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ). Політика та стандарти дотримання академічної доброчесності визначені Кодексом академічної доброчесності, процедури дотримання академічної доброчесності – Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин <http://surl.li/ffat>, Методичною інструкцією щодо перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень <http://surl.li/ffcp>, наказами ректора «Щодо створення університетської Комісії з етики та управлінням конфліктами» <http://surl.li/obyk>, «Про підписання декларацій про дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу» <http://surl.li/otxe>. Для організації системної роботи з напрямку академічної доброчесності в університеті створено Групу сприяння академічній доброчесності, діяльність якої регламентується відповідним Положенням <http://surl.li/otxh>.

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності?

Керівники дисертаційних робіт здійснюють моніторинг дотримання академічної доброчесності здобувачами

впродовж усього періоду навчання та підготовки дисертаційної роботи. Дисертації здобувачів вищої освіти на етапі подання роботи до захисту перевіряються спеціалізованими вченими радами. Перевірка робіт на наявність ознак академічного плагіату обов'язково передуює усім іншим процедурам розгляду, алгоритм перевірки визначається п. 5 Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин <http://surl.li/ffat>. Університетом укладено договори з компаніями ТОВ «Антиплагіат» та «Plagiat.pl» на використання систем «Unicheck» та «StrikePlagiarism» для перевірок дисертаційних та наукових робіт. Для перевірки інших видів навчальних робіт можуть бути використані програмні продукти, які знаходяться у відкритому доступі. Унікальність англійських текстів з 2019 року перевіряється через сервіс Grammarly. Технічним адміністратором та координатором використання систем «Unicheck» та «StrikePlagiarism» в університеті виступає бібліотека. Адміністратор створює облікові записи операторів системи та розподіляє права на перевірку робіт. Технологічна складова перевірки навчальних і дисертаційних робіт на наявність текстових запозичень визначена відповідною Методичною інструкцією <http://surl.li/ffcp>. Банк дисертаційних робіт формується в університетському репозитарії <http://essuir.sumdu.edu.ua>.

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

Університет застосовує комплекс популяризаційних заходів з промоції принципів академічної доброчесності та переваг чесного навчання. Серед основних інструментів впровадження принципів дотримання академічної доброчесності у освітню діяльність слід виділити:

- інформаційно-консультативне супроводження здобувачів (зокрема, через веб-сайт «Академічна доброчесність» <https://integrity.sumdu.edu.ua/uk/>);
- викладачами СумДУ у якості неформальної освіти розроблено учбовий онлайн курс "Академічна доброчесність: виклики, дії, успішні історії" <http://surl.li/owsz>;
- лекції експертів з тематики переваг чесного навчання <http://surl.li/plaq>, цикли тренінгів для всіх учасників освітнього процесу в рамках всеукраїнських та міжнародних проєктів з академічної доброчесності, грантових програм тощо <http://surl.li/qqlc>;
- розміщення на сайті випускової кафедри контактних даних для інформування випадків академічної недоброчесності <http://surl.li/otxu> та переліку заходів, що вживаються університетом для підтримки академічної доброчесності <http://surl.li/otxq>.
- розміщення в СумДУ матеріалів, присвячених популяризації принципів доброчесності серед здобувачів (банери, інфографіка тощо);
- запровадження курсу ОК2, ОК9 у навчальному плані підготовки здобувачів, а також вибіркова дисципліна "Дослідницька доброчесність".

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП

Перелік основних порушень доброчесності визначений Кодексом академічної доброчесності <http://surl.li/ffbb>. Виявлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачами здійснюється викладачами та керівниками. Відповідальність за дотримання академічної доброчесності покладається на здобувачів та співробітників університету. Рішення щодо виду академічної відповідальності за порушення доброчесності може прийматись зазначеними особами, комісіями з академічної доброчесності та/або університетською Комісією з етики та управлінням конфліктами. Реакція на порушення академічної доброчесності унормована в Положенні про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин <http://surl.li/ffat> та Методичною інструкцією щодо перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень <http://surl.li/ffcp>. Серед видів відповідальності здобувачів за порушення доброчесності можна виділити:

- зниження результатів оцінювання,
  - повторне виконання окремого розділу (розділів) або всієї роботи;
  - призначення додаткових контрольних заходів (індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо).
- На ОП "Медицина" випадків порушення академічної доброчесності не було.

6. Людські ресурси

Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму?

Порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників СумДУ та укладання з ними трудових договорів (контрактів) передбачає встановлення додаткових вимог до претендентів. При проведенні конкурсного відбору претенденти подають Інформаційну довідку <http://surl.li/obur> щодо відповідності професійно-кваліфікаційним вимогам, наукової та професійної активності претендента на заміщення посади професорсько-викладацького складу за затвердженим шаблоном, яка дає змогу всебічно оцінити професійну та академічну кваліфікацію. Показники, визначені довідкою є підставою для визначення терміну контракту науково-педагогічного працівника. Для проведення конкурсного відбору наказом ректора створюється центральна конкурсна комісія, до складу якої входять проректори, діяльність яких пов'язана з освітнім або науковим процесом, директори інститутів, декани факультетів, керівники підрозділів, що забезпечують організацію освітнього процесу та підвищення кваліфікації викладачів, голова представницького органу профспілок та органу студентського самоврядування. Конкурсний відбір проводиться на засадах відкритості, гласності, законності, рівності прав членів конкурсної комісії, колегіальності, незалежності, обґрунтованості та об'єктивності прийняття рішень, а також неупередженого ставлення до кандидатів. Прозорість проведення конкурсного відбору забезпечується

формалізацією вимог до претендентів та регламентацією самого процесу.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Роботодавці, які мають авторитет у Сумському регіоні, залучаються до проведення аудиторних занять, гостьових лекцій, семінарів, тренінгів, круглих столів, презентацій. У рамках реалізації освітнього процесу налагоджена тісна співпраця з Савенко І.І. (директором КНП "Сумський обласний клінічний госпіталь інвалідів війни"), Поцелуєвим В.І. (директором КНП "Сумська центральна районна клінічна лікарня"); Шевченко В.В. (в.о. директора КНП "Сумський обласний онкологічний диспансер"), Книшем Д.О. (директором МЦ "Медея"), Ждановим Я.О. (директором НКП "Сумський обласний діагностичний центр"), які залучаються до профорієнтаційних заходів, заходів сприяння кар'єри, організації стажувань педагогічних та науково-педагогічних кадрів на виробництві. Згідно договорів з лікувальними закладами області <http://surl.li/obuw> викладачі проводять лікувально-діагностичну роботу, студенти мають можливість брати участь в лікарських оглядах, лікарняних та патанатомічних конференціях. Роботодавці обов'язково залучаються до рецензування та перегляду ОНП, що спрощує їх адаптацію до умов професійної діяльності. Представник роботодавців Шевченко В.В. (в.о. директора СОКОД) входить до складу робочої проектної групи ОП. За пропозицією Експертної ради роботодавців до освітньої програми було введено освітню компоненту "Культура наукової української мови", передбачено її викладання протягом першого семестру навчання здобувачів <http://surl.li/qrjd>.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Фахівці-практики, експерти галузі та представники роботодавців залучаються до проведення аудиторних занять у базовому ЗВО. Зокрема, до проведення практичних занять з ОК8 було залучено директора КНП "Сумський госпіталь ветеранів війни" Савенко І.І., де вона презентувала власний досвід підготовки заявки на фінансування закладу для Національної служби здоров'я України, та лікаря-ревматолога Савченко О.В., яка надала інформацію стосовно проблемних питань в закладах первинної ланки надання медичної допомоги в умовах епідемії коронавірусної інфекції. Крім цього, фахівці-практики та роботодавці, що працюють сумісниками в Медичному інституті <http://surl.li/owty>, залучаються до консультацій здобувачів. Професіонали-практики залучаються до проведення гостьових лекцій, практичних занять, майстер-класів, тренінгів. Наприклад, іноземні професори регулярно проводять гостьові лекції для здобувачів <http://surl.li/owjc>, зокрема у березні 2021 року професором Дуйзбурського університету Бернхардом Зінгером були прочитані онлайн-лекції "Сучасні досягнення: антитіла" та "Сеазам як потенційний терапевтичний препарат", др. Валерію Валеріані (Центр інноваційних нанотехнологій, Італійського інституту технологій, Піза, Італія) "Благородні метали в медицині", лекцію для здобувачів та всіх бажаючих прочитав всесвітньовідомий кардіохірург проф. Тодуров Б.М. (<http://surl.li/owjt>). Оголошення про такі заходи розміщуються на сайті випускової кафедри <http://surl.li/qpmw> та платформі фейсбук-групи НТСА інституту: <http://surl.li/owuq>.

Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

Стимулювання професійного розвитку викладачів в СумДУ забезпечується урахуванням сертифікатів професійної майстерності, виданих міжнародними центрами сертифікації, підвищення кваліфікації міжнародного рівня у рейтингу структурних підрозділів <http://surl.li/ffci>. Наявність практичного досвіду враховується при визначенні терміну контракту, а також рейтингу викладачів в конкурсі «Кращі науково-педагогічні працівники» <http://surl.li/ffcd>. Крім цього, Центр розвитку кадрового потенціалу навчального закладу організовує навчання викладачів на програмах «Сучасні ІТ-компетентності», «Інтенсивний курс англійської мови», «Сучасні методи обробки статистичних даних», ін. Згідно положення СумДУ <http://surl.li/kzgt> реалізується підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників з відривом та без відриву від основної діяльності. Підвищення кваліфікації викладачів в ін. установах і організаціях зараховується в накопичувальній системі підвищення кваліфікації. Більшість викладачів групи забезпечення мають сертифікати зі знання англійської мови (рівень B2). Викладачі, задіяні на ОП, проходять підвищення кваліфікації та різного роду стажування за кордоном: Погорелов М.В. (Латвія, 2019; Швеція, 2019), Корнієнко В.В. (Латвія, 2020), Замора О.М. (США, 2018; Ізраїль, 2019), Артюхов А.Є. (Польща, 2020; Польща 2018), а також долучаються до наукових та освітніх заходів за кордоном: Корнієнко В.В. (Польща, 2018; Латвія, 2019), Артюхов А.Є. (Румунія, 2018; Польща, 2018), Замора О.М. (Чехія, 2018) <http://surl.li/obsx>.

Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності

З метою активізації діяльності викладачів щодо забезпечення якості вищої освіти, поширення кращого досвіду у СумДУ запроваджено ряд конкурсів, у т.ч. конкурс педагогічних інновацій, «Інновації ІКТ для сучасної освіти ICT4EDU», «Кращі науково-педагогічні працівники», «Кращий викладач очима студентів» тощо. Конкурси передбачають не лише моральне стимулювання, але і відповідне матеріальне заохочення викладачів-переможців. Крім цього у СумДУ діє положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін у Сумському державному університеті <http://surl.li/ffbe>, з наступним заохоченням викладачів, що отримали найвищий рейтинг. Ряд показників, які характеризують якість навчально-наукової роботи, враховуються при визначенні рейтингу структурних підрозділів <http://surl.li/ffci> з відповідними мотиваційними механізмами стимулювання. Також на основі двосторонніх договорів між СумДУ та іншими ЗВО викладачам надається можливість академічної мобільності, обміну досвідом викладання на різних заходах. Зокрема, викладачі за ОП брали участь у міжнародній академічній мобільності <http://surl.li/obsx>, в тому числі з метою підвищення кваліфікації.

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання?

Освітня діяльність за ОП забезпечується матеріально-технічною базою СумДУ, що відповідає ліцензійним вимогам. Заняття за ОП проводяться в аудиторіях з мультимедійним забезпеченням, комп'ютерних аудиторіях, оснащених ліцензованим програмним забезпеченням <http://surl.li/owua>. Інформаційні ресурси за ОП формуються відповідно до її профілю й сучасних тенденцій наукових досліджень, включають наукову, навчально-методичну літературу, передплачені періодичні видання <http://surl.li/obws>, бази Scopus і WoS, тематичні бази <http://surl.li/nrps>. Навчально-методичне забезпечення дає можливість досягати цілей і ПРН ОП завдяки його змістовій насиченості й постійному оновленню. Для дистанційного доступу до них використовуються сайт кафедри, програмні продукти Google, засоби електронного навчання (OCW, LecturED <https://elearning.sumdu.edu.ua/>). Для проведення наукових досліджень здобувачі можуть використовувати науково-дослідну базу підрозділів СумДУ: університетської клініки, центру колективного користування науковим обладнанням МІ СумДУ, центру патоморфологічних досліджень, центру молекулярно-генетичних досліджень, лабораторії «Біонаноккомпозит», віварію та центру морфологічних досліджень, україно-шведського дослідницького центру, центру колективного користування обладнанням СумДУ, регіонального центру електронної мікроскопії та мас-спектрометрії та інших. За посиланням зазначені відомості про кількісні та якісні показники матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності <http://surl.li/owul>.

Продемонструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів?

Формування якісного освітнього середовища в СумДУ передбачає: визнання активної ролі здобувачів і спілкування на засадах партнерства. Для врахування інтересів аспірантів значна частина питань вирішується за участі НТСА <http://surl.li/owuq>. СумДУ надає у стимулює і підтримує участь у дослідницькій діяльності, удосконаленні освітнього процесу, збільшується кількість аудиторій з креативним простором, створено стартап-центр СумДУ, враховуються індивідуальні особливості здобувачів, у т.ч. створюються умови для осіб з особливими потребами та соціально незахищених верств населення, запроваджено сучасні технології змішаного навчання, забезпечується належне фінансування розвитку інфраструктури. З метою підтримки зворотного зв'язку зі здобувачами в університеті створено програмний сервіс "Робочий кабінет" <http://surl.li/oxas>, через який студенти можуть контактувати з викладачем, отримувати інформацію про результати оцінювання, розклад і т.п. Регулярно проводяться зустрічі з керівництвом, викладачами ОП з аспірантами щодо умов навчання. Результати опитування здобувачів вищої освіти ОНП "Медицина" в 2021 році засвідчили, що 82,4% респондентів ОНП задоволені в повній мірі підтримкою в частині лабораторного, клінічного, студійного або іншого фізичного обладнання, 97,1% - доступом до наукометричних баз даних <http://surl.li/qtvs>. Викладачі ОП забезпечують консультування здобувачів, у здобувачів є можливість отримати консультації фахівців-практиків та роботодавців, які працюють за сумісництвом в МІ СумДУ <http://surl.li/roou>.

Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров'я)?

Безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти забезпечується системою заходів щодо охорони праці, дотримання техніки безпеки, санітарних норм та правил, а також правил протипожежної безпеки. Безпечність перебування на території СумДУ забезпечується також налагодженою системою охорони порядку. Психологічна служба <http://surl.li/ffpx> СумДУ надає безкоштовну підтримку здобувачам та викладачам університету. Основним механізмом забезпечення психічного здоров'я цього є створення в університеті відповідної атмосфери, яка, серед іншого, визначена дотриманням Кодексу корпоративної культури СумДУ <http://surl.li/ffay>. Діє центр підтримки сім'ї «Студентський лелека» <http://surl.li/obwz>, у якому є можливість знаходження дітей на час перебування батьків у стінах СумДУ. На базі центру батькам надається інформаційна, психологічна, соціально-педагогічна та юридична підтримка. Проводяться регулярні та різноманітні заходи щодо пропаганди та розвитку здорового способу життя, як серед здобувачів, так і серед співробітників СумДУ. Для забезпечення освітнього середовища, безпечного для життя та здоров'я здобувачів в умовах розповсюдження COVID-19, згідно наказів ректора вживаються відповідні заходи.

Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань?

Інформаційна підтримка реалізується через інтегроване середовище: АСУ «Університет», у т.ч. електронні особисті кабінети викладачів і здобувачів <http://surl.li/kivo>; системи електронного навчання Umix <http://surl.li/rudz>, OCW <http://surl.li/kgod>, LecturED <http://surl.li/nrqn>, інформаційну бібліотечну систему <http://surl.li/rueh>; сайти інститутів/факультетів/кафедр; програмні продукти Google. Основну інформаційну підтримку здобувачів забезпечують сайт інституту підготовки кадрів вищої кваліфікації <http://surl.li/obxi>, випускової кафедри <http://surl.li/obxc> та група у Facebook <http://surl.li/obxg>, сайт СумДУ <http://surl.li/obxk>, персональні електронні кабінети <http://surl.li/obxl>. Методичні матеріали для аспірантів є у вільному доступі розміщені на сайті випускової

кафедри, інших підрозділів, де викладаються освітні компоненти, додатково викладачі забезпечують поширення навчальних матеріалів засобами електронного зв'язку. Здобувачі використовують можливості індивідуального та групового, дистанційного консультування з викладачами, зокрема випускової кафедри за графіком <http://surl.li/goou>. Проводиться регулярне інформування здобувачів щодо додаткових освітніх та позаосвітніх можливостей. Працевлаштування аспірантів та випускників забезпечується на рівні університету (діє відділ практики та інтеграційних зв'язків з замовниками кадрів <http://surl.li/oxbf>) і навчального підрозділу (при медичному інституті діє Експертна рада роботодавців, представники якої проводять зустрічі зі здобувачами та надають пропозиції щодо стажування і працевлаштування, регулярно проводяться семінари-лекції з провідними фахівцями держави та зарубіжжя <http://surl.li/owjc>, що дає можливість підвищувати практичну цінність програми та встановлювати взаємовідносини з потенційними роботодавцями. Здобувачі залучаються до оплачуваної роботи в університеті, в т.ч. у НДР та як викладачі. Також здобувачі можуть отримати у персональне використання ліцензійної операційної системи та пакети прикладного програмного забезпечення у рамках пільгового академічного ліцензування <https://it.sumdu.edu.ua>, <http://surl.li/owua>. Серед аспірантів, які проживають у гуртожитках, проводиться роз'яснювальна робота щодо можливості отримання субсидій: СумДУ організовує зустрічі представників Департаменту соцзахисту населення міста з аспірантами і студентами. Діє університетська клініка <http://surl.li/obxq> та позаміський СОЗ «Універ» <http://surl.li/obxs>. З метою полегшення адаптації іноземних здобувачів розроблено мобільний додаток «Путівник іноземного студента СумДУ» <http://surl.li/obxb>. Результати опитування свідчать, що здобувачі ОНП «Медицина» в повній мірі задоволені консультативною підтримкою, оскільки завжди мали можливість отримати консультації викладачів з навчальних дисциплін та наукових керівників з різних питань щодо організації проведення дисертаційних досліджень <http://surl.li/qtvs>.

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

СумДУ створює інклюзивне освітнє середовище <http://surl.li/ffqe> для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей. Для аспірантів, які не мають можливості відвідувати університет, створені умови для здобуття освіти он-лайн <http://surl.li/gufm>. Інклюзивне навчання здобувачів з особливими освітніми потребами передбачає індивідуальне навчання у формі індивідуального графіка у загальних групах (Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у СумДУ <http://surl.li/ffcz>) або навчання в інклюзивних групах (Положення про організацію інклюзивного навчання здобувачів вищої освіти в СумДУ <http://surl.li/ffqg>). Усі навчальні корпуси та гуртожитки облаштовані пандусами, розпочата робота по встановленню підймальних платформ для людей з інвалідністю і табличок для аудиторій, надрукованих шрифтом Брайля, працюють психологічна служба, координаційний центр гуманітарної політики. В СумДУ реалізується проєкт «Університет, дружній до сім'ї» <http://surl.li/obyj>, метою якого є сприяння гендерній рівності, створення рівних можливостей в отриманні освіти матерями-здобувачками, зокрема шляхом надання можливості перебування дітей під професійним наглядом на час вирішення батьками питань в університеті. Здобувачі з особливими освітніми потребами за ОНП «Медицина» на сьогодні не навчаються, проте наведена інформація свідчить про створення достатніх можливостей для реалізації такого права.

Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)? Яким чином забезпечується їх доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу? Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП?

В університеті діє Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин <http://surl.li/ffat>, а також створена на постійній основі Комісія з етики (доброчесності) та управління конфліктами <http://surl.li/obyk>, якій надано повноваження щодо врегулювання взаємовідносин та конфліктів, що виникають при здійсненні освітньої, науково-педагогічної, наукової, науково-технічної діяльності між всіма категоріями співробітників університету, здобувачами вищої освіти та іншими особами. Виявлення та вирішення конфліктних ситуацій регулюється у тому числі Кодексом корпоративної культури СумДУ <http://surl.li/ffay>, Кодексом академічної доброчесності <http://surl.li/ffbb>, наказом ректора «Про запобігання корупції» <http://surl.li/ffbd>, Положенням про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін <http://surl.li/ffbe>, Положенням про Комісію з профілактики правопорушень студентів <http://surl.li/ffbf> та іншими внутрішніми нормативними документами. Крім зазначеного, в СумДУ на постійній основі у партнерстві з Представництвом Фонду ім. Ф. Еберта функціонує гендерний ресурсний центр (<http://surl.li/obyn>), який з 2015 р. координатором Всеукраїнської мережі осередків гендерної освіти. Стратегічним завданням цього центру є проведення гендерного аудиту в університеті. Також в СумДУ працює психологічна служба, яка може надати кваліфіковану професійну допомогу усім, хто постраждав від домагань чи інших видів дискримінації. Іншим завданням психологічної служби є попередження конфліктних ситуацій та виявлення їх на ранніх стадіях. Конфліктних ситуацій, у тому числі пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією, за ОНП "Медицина" зафіксовано не було.

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі в мережі Інтернет

Політика та система забезпечення якості навчальної діяльності та вищої освіти СумДУ формують нормативну основу для процедур забезпечення якості ОП <http://surl.li/ocbn>. Розробка, затвердження, моніторинг, перегляд ОП регулюються Положенням про освітні програми <http://surl.li/ffqp>, Методичною інструкцією «Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення освітніх програм» <http://surl.li/ffqq>.

Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

Відповідно до нормативної бази та рекомендацій ради із забезпечення якості вищої освіти щорічно відбувається перегляд та, в разі потреби, оновлення/модернізація ОП.

ОП може оновлюватися в частині всіх її компонентів, крім цілей, програмних компетентностей та результатів навчання, передбачених стандартом і профілем ОП. Підставами для оновлення є: ініціатива та пропозиції РПП та/або викладачів ОП, пропозиції здобувачів за спеціальністю 222 Медицина або їх представницьких органів, висновки Експертної ради роботодавців, рекомендації експертів за результатами участі в грантових проєктах, результати опитувань ключових стейкхолдерів, зміни ресурсних умов реалізації ОП. Результати оновлення відбиваються у відповідних структурних елементах ОП (навчальному плані, робочих програмах дисциплін, програми практики, матеріалах аудиторних занять, тематиці дисертаційних робіт тощо).

Модернізація ОП передбачає значніші зміни в її змісті та умовах реалізації і може торкатися також цілей, програмних компетентностей та результатів навчання, передбачених стандартом і профілем ОП і здійснюється за: результатами зовнішньої та/або внутрішньої оцінки якості ОП, ініціативою керівництва університету/інституту в разі аналізу динаміки набору здобувачів, ініціативою гаранта ОП або РПП ОП за відсутності набору абітурієнтів, ініціативи розробників або ключових стейкхолдерів для врахування змін, що відбулися в науковому фаховому полі,

в яких реалізується ОП, а також змін ринку освітніх послуг або ринку праці. Модернізована ОП разом з обґрунтуванням внесених до неї змін, висновками експертної ради роботодавців та рецензіями проходить повторне затвердження у встановленому порядку. Зокрема, проєкт ОНП на 2021 рік <http://surl.li/otrz> за рекомендаціями здобувачів освіти III рівня, представників академічної спільноти та роботодавців оновлено відповідно кадрового, інформаційного, науково-методичного та матеріально-технічного забезпечення. За пропозицією здобувачів в проєкті 2021 року більшу увагу приділено дотриманню належної клінічної практики з урахуванням сучасних епідеміологічних викликів шляхом введення до каталогу вибіркового дисциплін професійного спрямування навчальної дисципліни "Належна клінічна практика (GCP) при проведенні випробувань лікарських засобів" <http://surl.li/otls>. Під час роботи фокус-групи також було надано пропозиції, зокрема директора КНП "Сумська центральна районна лікарня" Поцелуєва В.І. - у проєкті програми на 2021 рік зазначити у розділі ОП "Матеріально-технічне забезпечення" наявність Конгрес-центру, який можна використовувати здобувачам освіти у позанавчальний час; здобувача Прийменко Л.В. в розділі ОП 2.2 вказати, що в Сумському державному університеті видається фаховий журнал для спеціальності 222 Медицина "Східноєвропейський медичний журнал".

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП

Здобувачі беруть участь у забезпеченні якості через членство в органах самоврядування, Раді якості СумДУ, Раді якості інституту, РПП. Зворотний зв'язок з ними забезпечується через: 1) періодичні опитування щодо якості організації освітньої діяльності при вивченні дисциплін відповідно до Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін (<http://surl.li/ffbe>). За результатами оцінювання проводиться щорічний конкурс «Кращий викладач очима студентів» (<http://surl.li/ffce>). Викладачі, які продемонстрували «Низький» та «Критичний» рівні якості організації освітньої діяльності отримують рекомендації щодо проходження курсів підвищення кваліфікації; 2) опитування щодо якості освітніх програм; 3) опитування за запитами з окремих проблемних питань та при моніторингу стану забезпечення якості підготовки в інституті. Пропозиції здобувачів за результатами опитувань враховуються для підвищення якості навчання, викладання і наукового керівництва. Результати доводяться до викладачів, наукових керівників, і є основою вдосконалення ОП. Крім цього, здобувачі залучені до роботи в складі РПП, беруть участь в методичних семінарах випускової кафедри, під час яких розглядаються ключові питання організації навчання за ОП, наукових семінарах випускової кафедри <http://surl.li/oxgo>; роботі фокус-груп, роботі НТСА Медичного інституту СумДУ, можуть подавати пропозиції, зауваження до РПП напряму протягом всього періоду навчання <http://surl.li/rxem>.

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП

Студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП через членство у Раді забезпечення якості СумДУ та Раді із забезпечення якості медичного інституту та опосередковано – через стимулювання здобувачів освіти до участі в опитуваннях.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості

Співавтором ОП "Медицина" є член РПП, директор КНП СОКОД Шевченко В.В. Рецензентом ОП у 2020 році був директор НКП "Сумський обласний діагностичний центр" Жданов Я.О. Роботодавці запрошуються на фокус-групи,

засідання випускової кафедри, залучаються до роботи у Експертній раді роботодавців зі спеціальності. Зокрема, під час проведення фокус-групи головою Експертної ради роботодавців Бутенком С.П. було запропоновано вказати в програмі, що під час її реалізації має використовуватися сучасне обладнання та програмне забезпечення, що відповідають новітнім практикам у галузі <http://surl.li/othg>, директором КНП Чирвою С.Л. було запропоновано наступний програмний результат навчання: вміти самостійно визначати завдання професійного та особистісного розвитку, займатися самоосвітою, усвідомлено планувати і здійснювати підвищення рівня кваліфікації <http://surl.li/othg>. За пропозицією Савенко І.І. (директор КНП СОКГІВВ) у програмі було вказано де можуть розвивати студенти свої особистісні якості здобувачі у позанавчальний час <http://surl.li/othi>. Роботодавці Поцелуєв В.І. (Сумська ЦРКЛ №1) та Книш Д.О. (МЦ "Медея") підтримали звіти РПГ стосовно стану ринку праці та врахування галузевого аспекту у ОП "Медицина" під час засідань випускової кафедри <http://surl.li/otkl>. РПГ здійснювало опитування роботодавців при розробці проектів ОП <http://surl.li/otja> та врахувало його результати. Крім цього, у СумДУ апробований механізм для надання пропозицій роботодавцями через сторінку <http://surl.li/ffbx>.

Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випусників ОП

Оскільки ОП проходить первинну акредитацію, то опитування планується реалізувати вже за результатами фактичного випуску здобувачів вищої освіти третього рівня. Враховуючи, що аспірантура з медичних спеціальностей існує в СумДУ з 1998 року, ведеться системна робота з аналізу основних траєкторій працевлаштування випусників для визначення необхідних компетентностей і результатів навчання для успішного працевлаштування за фахом. Випускники аспірантури працюють як в закладах вищої освіти, охорони здоров'я, так і в бізнес-структурах <http://surl.li/oxmn>. Кафедра співпрацює з випускниками аспірантури різних років. Наприклад, випускниця аспірантури СумДУ доц. Куц Л.В. суміщає роботу доцентом на випусковій кафедрі та головного лікаря приватного медичного центру Еледія; випускники, які мають достатній практичний досвід, запрошуються для участі у проведенні методичних семінарів випускової кафедри (Ткач Г.Ф., Погорелова О.С.), участі у практичних заняттях (Савченко О.В.), для участі у роботі Експертної ради роботодавців для вдосконалення ОП. Випускники спеціальності 222 Медицина також запрошуються на профорієнтаційні заходи для спілкування зі здобувачами вищої освіти <http://surl.li/qrpc>, <http://surl.li/qrjij>.

Які недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації? Яким чином система забезпечення якості ЗВО відреагувала на ці недоліки?

У СумДУ реалізується комплексна ВСЗЯ відповідно до сформованої інституційної структури, зокрема шляхом опитування. Результати опитувань обговорюються на засіданнях РПГ, Ради із забезпечення якості інституту та Ради забезпечення якості СумДУ. Зокрема, в опитуванні проведеному Центром забезпечення якості вищої освіти СумДУ 2018 р. <http://surl.li/qrfr> частина аспірантів відмітили складність пошуку викладача для отримання консультації. Для виправлення цього недоліку здобувачам було акцентовано увагу на тому, що викладачі здійснюють консультації за графіком, розміщеним на сайті кафедри. Опитування 2019 року <http://surl.li/qrpk> показало, що кількість осіб, що мали проблеми з консультуванням зменшилася втричі. Опитування у 2020 р. <http://surl.li/qrst> виявило доцільність перегляду фахових вибіркової дисциплін для посилення формування професійних компетентностей, необхідних для успішного виконання дисертаційного дослідження (про це зазначили 11,8% респондентів), необхідність подальшого залучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти. Членами РПГ відповідно до тем дисертацій здобувачів проаналізовано можливі дисципліни, що доцільно включити до каталогу вибіркової дисциплін на 2021/22 навчальний рік. Науковими керівниками розглянуті та доведені до здобувачів можливості публікації результатів досліджень у міжнародних фахових журналах, участі у конференціях. Для вдосконалення ВСЗЯ на рівні кафедр в СумДУ здійснюється щорічна перевірка їх діяльності за системою критеріїв та показників перевірки, розробленими Бюро моніторингу якості освіти та освітньої діяльності (БМ). Узагальнений за інститутом акт перевірки з зазначенням виявлених недоліків у діяльності кафедр, термінів їх усунення, рекомендацій щодо покращення діяльності надається БМ для подальшого врахування в покращенні ВСЗЯ навчальних підрозділів. Результати перевірок обговорюються на засіданні кафедр і Ради з якості медичного інституту. За результатами проведення перевірки випускової кафедри у поточному навчальному році (протокол Ради з якості Медичного інституту №3, 27.10.2020 р.) рекомендовано систематизувати методичні комплекси дисциплін їх за циклами підготовки, семестрами навчання, оприлюднити на сайті кафедри інформацію про можливості проходження практики та подальшого працевлаштування. Заходи, визначені за результатами перевірки, виконані у повному обсязі протягом встановленого терміну. На рівні СумДУ проводиться комплексна перевірка стану забезпечення якості підготовки фахівців і розвитку наукової діяльності інститутів/факультетів, її результати розглядаються і затверджуються на Вченій раді СумДУ. Результати оцінювання освітньої та наукової діяльності Медичного інституту та заходи щодо їх покращення доступні за посиланням <http://surl.li/qrfl>. Також на Раді з якості СумДУ розглядалось питання "Про якість освітнього компонента при підготовці докторів філософії", за результатами якого прийнято відповідні рішення <http://surl.li/oxer>.

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції з останньої акредитації та акредитацій інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?

Оскільки акредитація є первинною, результатів зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, що беруться до уваги під час удосконалення ОП, немає. Тому в ОП враховано рекомендації (недоліків виявлено не було) експертної групи з єдиної в акредитації СумДУ ОП III рівня зі спеціальності 051 Економіка <http://surl.li/oxnt>. Було підвищено ефективність системи моніторингу щодо виявлення випадків порушення принципів академічної доброчесності:

запроваджено інформаційно-консультативне супроводження здобувачів (зокрема, через веб-сайт «Академічна доброчесність» <https://integrity.sumdu.edu.ua>; викладачами СумДУ у якості неформальної освіти розроблено учбовий онлайн курс "Академічна доброчесність: виклики, дії, успішні історії" <http://surl.li/owsz>; на сайті випускової кафедри розміщено контактні дані для інформування випадків академічної недоброчесності <http://surl.li/otxu> та перелік заходів, що вживаються університетом для підтримки академічної доброчесності <http://surl.li/otxq>.

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП?

Академічна спільнота є учасником внутрішньої системи забезпечення якості (ВСЗЯ) на рівні ОП як члени РПГ. На рівні МІ викладачі входять до складу Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

Для належного ВСЗЯ ОП відбувається безперервний професійний розвиток викладачів, що забезпечується: 1) системою підвищення кваліфікації; 2) комплексом наукових і методичних заходів різного рівня, зокрема: -загальноуніверситетськими семінарами («Внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти СумДУ», «Викладач як ключовий стейкхолдер забезпечення якості освіти», «Нова модель вибіркової складової навчальних планів для формування загальних компетентностей здобувачів вищої освіти», «Акредитація освітніх програм: нова парадигма» тощо); -кафедральними науковими семінарами з актуальних питань науки за участю викладачів та аспірантів <http://surl.li/oxgo>; -кафедральними методичними семінарами, метою яких є оптимізація структури та змісту навчальних дисциплін; обговорення можливостей використання сучасних технологій у навчанні, пошук шляхів вдосконалення педагогічної майстерності, розвиток навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності. Учасники академічної спільноти мають можливість впливати на внутрішнє забезпечення якості освіти шляхом участі у фокус-групах з питань забезпечення якості. Також, шляхом організованого РПГ опитування визначалася думка представників академічної спільноти стосовно запропонованого РПГ проекту ОП <http://surl.li/otjc>.

Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти

Внутрішня система забезпечення якості <http://surl.li/ffbu> (ВСЗЯ) СумДУ має п'ять інституційних рівнів:

1 рівень: здобувачі, які беруть участь у ВСЗЯ через опитування.
2 рівень: рівень розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду ОП: РПГ на чолі з гарантом (керівник РПГ), групи забезпечення, випускові кафедри.
3 рівень: рівень медичного інституту: Рада із забезпечення якості, що відповідає за розгляд, оновлення та вдосконалення ОП, що реалізуються в інституті.
4 та 5 рівні: загальноуніверситетські. 4 рівень включає спеціально створені підрозділи, до виключної компетенції яких відносяться процеси ВСЗЯ (Рада із забезпечення якості освітньої діяльності та Центр забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти); 5 рівень - органи загального управління, частина функцій яких пов'язана з процесами ВСЗЯ (Наглядова, Вчена ради та ректор).
У процесах, пов'язаних з функціонуванням ВСЗЯ, беруть участь органи студентського самоврядування. У ВСЗЯ також беруть участь загальноуніверситетські служби і відділи. Розподіл функціональних обов'язків, повноважень та прав усіх цих підрозділів викладений у відповідних локальних нормативних актах, <http://surl.li/ocbn> розміщених на сайті СумДУ.

9. Прозорість і публічність

Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюються Положенням про організацію освітнього процесу <http://surl.li/fezf> в СумДУ, Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти доктора філософії в СумДУ <http://surl.li/rlye>, Кодексом академічної доброчесності <http://surl.li/ffbb>, Кодексом корпоративної культури <http://surl.li/ffay>, Статутом <http://surl.li/ffrg> та іншими нормативними актами, які розміщені в розділі «Реєстр основної нормативної бази СумДУ» <http://surl.li/kguz> на сайті університету і є загальнодоступними. Основні нормативні акти доводяться до відома і докладно пояснюються аспірантам-першокурсникам на вступних лекціях у перший день навчання. Також в СумДУ для інформування здобувачів та співробітників про введення і дію, зміну, відміну нормативних актів тощо використовується система електронних особистих кабінетів <http://surl.li/kivo>.

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Адреса веб-сторінки

Проект освітньо-наукової програми "Медицина", що був оприлюднений для обговорення, а також таблиця пропозицій (зауважень) стейкхолдерів представлені на вебсторінці: <http://surl.li/rkwf>

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти)

<https://op.sumdu.edu.ua/#/programm/1745>

10. Навчання через дослідження

Продемонструйте, що зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів)

Зміст, обсяг та складові ОП відповідають порядку підготовки докторів філософії (постанова КМУ від 23.03.16 №261) і формують всі передбачені компетентності. Наукові інтереси аспірантів забезпечені ОК8-10, які закладають базу для набуття фахових компетентностей. Подальша індивідуалізація досліджень здійснюється за рахунок вибіркових фахових складових, які орієнтовані на інтереси аспірантів і враховують здобутки наукових шкіл медичного інституту <http://surl.li/qzym>. З цієї ж метою здобувач має можливість вибору дисциплін з інших рівнів та ОП не з каталогу. Дисципліни ОК2-ОК4, ОК6 блоку універсальних навичок забезпечують повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності, зокрема вміння організовувати і проводити навчальні заняття, писати грантові заявки, тощо. Для проведення наукових досліджень здобувачів в сфері медицині передбачено використання інформаційних сучасних систем в рамках ОК2 (VOSviewer) та ОК6 (Grammarly, Strikeplagiarism). ОК5 та ОК7 мовного блоку спрямовані на формування вмінь презентувати та викладати результати досліджень іноземною та державною мовою письмово та усно. Проведене за час роботи РПГ опитування аспірантів свідчить, що переважна більшість респондентів вважають, що зміст ОНП відповідає їх науковим інтересам (2020 рік: <http://surl.li/othk>; 2021 рік: <http://surl.li/qtvs>).

Опишіть, яким чином зміст освітньо-наукової програми забезпечує повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до дослідницької діяльності за спеціальністю та/або галуззю

Наукові дослідження здобувачів проводяться на матеріально-технічній базі кафедр, а також в структурних наукових підрозділах. За посиланнями наведено відомості про розвиток та оновлення наукових шкіл МІ СумДУ <http://surl.li/riws>, про діяльність лабораторій та центрів медичного інституту <http://surl.li/riwu>. Цикли дисциплін підготовки за ОП містять обов'язкові і вибіркові компоненти, що формують навички дослідницької діяльності з урахуванням специфіки наукового дослідження в медичній сфері. Для набуття таких навичок за ОК6 та ОК8 передбачено виконання індивідуального дослідницького проекту: аспіранти готують наукову статтю (ОК6), проводять вивчення проблематики та обґрунтування перспективи при формуванні наукового проекту (ОК8). За ОК9 передбачено виконання практико-орієнтованого завдання щодо біоетичної експертизи завершеного дослідження напрямом наукової роботи аспіранта. Загальний обсяг кредитів ОК6, ОК8, ОК9 становить 16 кредитів ЄКТС, що є достатнім для формування базових дослідницьких навичок у здобувачів та забезпечення відповідних ПРН: ОК6 формує ПРН1-ПРН5; ОК8 - ПРН2, ПРН3, ПРН5, ПРН7, ПРН9, ПРН10; ОК9 - ПРН3-ПРН6, ПРН10. Крім того, ОК1 формує ПРН3, ПРН5, ПРН6; ОК2 - ПРН2, ПРН3, ПРН5, ПРН7, ПРН10; ОК4 - ПРН1-ПРН3, ПРН7, ПРН10; ОК5 - ПРН1, ПРН5, ПРН10. Поглиблюють відповідну дослідницьку підготовку аспірантів дисципліни вільного вибору. За результатами опитування у 2021 р. більше ніж 85,3 % здобувачів вважають, що зміст ОНП забезпечує повноцінну підготовку до дослідницької діяльності <http://surl.li/qtvs>.

Опишіть, яким чином зміст освітньо-наукової програми забезпечує повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

Підготовку здобувачів вищої освіти до викладацької діяльності у СумДУ за спеціальністю 222 Медицина забезпечують наступні обов'язкові компоненти ОП: ОК1 (формує ПРН8), ОК3 (формує ПРН4, ПРН8, ПРН9), ОК10 (формує ПРН4, ПРН8, ПРН9). Ці дисципліни формують у здобувача знання з сучасних наукових та педагогічних концепцій, викладацькі навички, вміння розвивати критичне мислення, використовувати та впроваджувати педагогічні інновації, надають досвід навчально-педагогічної та науково-методичної діяльності. На вивчення цих дисциплін ОП відведено по 5 кредитів, крім практики (4 кредити), що є достатнім для повноцінної підготовки здобувачів вищої освіти до викладацької діяльності у закладах вищої освіти. Педагогічна практика за професійним спрямуванням (ОК10), передбачена навчальним планом, забезпечує набуття здобувачами навичок щодо викладання фахових медичних дисциплін. В рамках практики аспіранти беруть участь в освітньому процесі як помічники викладача. Крім цього, аспіранти мають можливості удосконалювати викладацьку діяльність шляхом паралельного працевлаштування на кафедрах. Наприклад, аспірант вечірньої форми навчання 2018 року прийому Максимова О.С. працює викладачем-стажистом кафедри сімейної медицини з курсом дерматовенерології, аспірант денної форми навчання Є.А. Гарбузова працює на 0,5 ставки асистента на кафедрі фізіології і патофізіології.

Продемонструйте дотичність тем наукових досліджень аспірантів (ад'юнктів) напрямом досліджень наукових керівників

На етапі подачі документів на вступ до аспірантури здобувачі подають у ІПКВК письмову дослідницьку пропозицію та тематику своїх перспективних досліджень <http://surl.li/odkm>, на основі яких відбувається рекомендація та відбір потенційних наукових керівників майбутніх аспірантів. Темі наукових досліджень здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії проходять обов'язкове обговорення та затвердження на засіданнях кафедр (за присутності наукового керівника та здобувача), вчених рад інститутів та затверджуються Вченою радою університету. Наукові

дослідження аспірантів ОНП повноцінно відповідають інтересам їх керівників, виконуються в рамках діючих науково-дослідних робіт кафедр, що забезпечує тематичну дотичність та спадкоємність наукових здобутків в рамках існуючих наукових шкіл. Більшість наукових досліджень проходить в рамках держбюджетних та міжнародних наукових проектів, що дає можливість забезпечити здобувачів необхідним обладнанням та реактивами для виконання дисертаційної роботи. Окрім цього, в рамках виконання проектів здобувачі мають спільні публікації з іноземними партнерами та набувають навички реалізації та управління проектами. Відповідність тем дисертаційних робіт аспірантів науковим інтересам і публікаціям їх наукових керівників можна переглянути за посиланнями <http://surl.li/oxqu> та <http://surl.li/qzys>. Узгодження наукових інтересів керівника та здобувача підтверджується спільними публікаціями. Така відповідність сприяє більш тісній співпраці наукового керівника та аспіранта.

Опишіть з посиланням на конкретні приклади, як ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень аспірантів (ад'юнктів)

На кафедрах, де проходить підготовка здобувачів ОНП, проводяться наукові семінари <http://surl.li/oxgo>. За результатами проведених досліджень здобувачі представляють дисертацію апробаційній раді медінституту <http://surl.li/oxgs>. В СумДУ проводяться періодичні наукові конференції: "Biomedical perspectives" та "Перший крок у науку", семінари та літні школи для аспірантів. У рамках зазначених конференцій здобувачі представляють результати своїх наукових досліджень та публікують напрацювання у збірниках тез конференцій. Аспіранти також презентують результати своїх наукових досліджень на міжнародних наукових заходах за кордоном, зокрема А.Д. Піддубний, Ю.М. Линдіна, І.В. Закорко (конгреси патологів 2017-2019 рр у Амстердамі, Більбао, Ніцці), В. О. Костюченко (семінар з молекулярної генетики, Кельн, Німеччина). Аспіранти Т.С. Мазур, Л.В. Прийменко, І.В. Хоменко, К.В. Михайличенко К.В. брали участь в міжнародних конференціях 2020 року в онлайн режимі. Передбачена можливість направлення здобувачів у відрядження, які фінансуються за рахунок: 1) субрахунків кафедр та інститутів; 2) коштів, які передбачені кошторисами держбюджетних НДР (у разі, якщо аспіранти є виконавцями відповідних НДР з оплатою праці). Зокрема, здобувачі Дригваль Б.О. та Дедкова К.А. за кошти НДР взяли участь в науковій конференції в ОНМУ (2019), за кошти проекту Горизонт-2020 здобувачі Дейнека В.М., Миронов П.С., Любчак І.В. проводили наукові дослідження в університетах Пізи (Італія), Стамбулу (Туреччина), Барселони (Іспанія), Лондону (Канада).

Проаналізуйте, як ЗВО забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, наведіть конкретні проекти та заходи

СумДУ створює сприятливі умови (нормативна база, зокрема, Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти <http://surl.li/ffmg>) та забезпечує можливості для реалізації права здобувачів на міжнародну академічну мобільність (двосторонні договори з закордонними ЗВО -партнерами <http://surl.li/odlb>, міжнародні грантові проекти <http://surl.li/odld>, про що зазначили більше 90% опитаних здобувачів ОП у 2021 р <http://surl.li/qtvs> . Здобувачі мають можливість долучитися до програм міжнародної академічності мобільності, які виконуються у СумДУ. Так, аспіранти кафедри педіатрії (О. В. Шарова та І.О. Шандиба) та патологічної анатомії (А.М. Піддубний), у період 2018-2019 років взяли участь у 1-річному стажуванні за програмою Erasmus+ KA1 2017-1-SE01-KA107-034386 в Університеті Умео (Швеція). Аспірант кафедри патологічної анатомії (О.О. Дяченко) нині бере участь у 10-місячному стажуванні за програмою Erasmus+ KA1 2019-1-SE01-KA107-060193 в Університеті Умео (Швеція). У деяких здобувачів є статті, що індексуються у БД Scopus та/або WoS (зокрема, здобувач Дейнека В.М. (h=7) має більш ніж опублікованих статей у БД Scopus та/або WoS, здобувач Любчак І.В. (h=3), Сікора К.О. (h=3), Максимова О.С. (h=2)). Аспіранти долучаються до відкритих лекцій, презентацій провідних зарубіжних вчених <http://surl.li/owjc>, міжнародних заходів у СумДУ <http://surl.li/oxgu>. В рамках виконання міжнародного проекту Горизонт-2020 MSCA-RISE 777926 NanoSurf, аспірант Дейнека В.М. брав участь у довготривалому стажуванні в компанії Osteoplast (Poland).

Опишіть участь наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

Наукові керівники аспірантів залучаються до виконання НДР з оплатою праці як власне виконавці, відповідальні виконавці, керівники <http://surl.li/oxsd>. У 2016-2020 рр. на кафедрах виконувалися 11 держбюджетних НДР (у т.ч. 6 наукових проектів молодих вчених), більше 300 господарчих договорів господарчих договорів, міжнародні наукові проекти (зокрема, білатеральні україно-білоруський та україно-молдавський білатеральні проекти, Горизонт-2020 MSCA-RISE 777926 NanoSurf <http://surl.li/oxsg>), керівники та виконавці даних проектів є науковими керівниками аспірантів. У медінституті упродовж 2016-2020 рр. виконувались проекти за програмою ERSAMUS KA1 з Університетом Умео (Швеція) та Медичним університетом Плевена (Болгарія), а також проекти Jean-Monet, керівники яких приймають участь у підготовці аспірантів. За проектом мобільності з Університетом Умео (Швеція) 8 аспірантів приймали участь в довгостроковій академічній мобільності (10 місяців) в рамках виконання наукової складової дисертаційної роботи. З наукових керівників здобувачів 7 осіб є керівниками та відповідальними виконавцями держбюджетних НДР (М.В. Погорелов, А.М. Романюк, О.М. Олешко, А.М. Лобода, Р.А. Москаленко, М.С. Линдін, І.О. Винниченко), 15 керівників були виконавцями та керівниками госпдоговорів, в тому числі й з іноземними замовниками (О.В. Атаман, Ю.О. Атаман, О.О. Потапов, Г.Ф. Ткач, І.Д. Дужий, В.Ф. Орловський, М.Д. Чемич, В.Ю. Гарбузова, О.І. Сміян, Л.В. Куц, Л.Н. Приступа, В.А. Сміянов, Н.В. Деміхова, М.С. Линдін, О.К. Мелеховець).

Опишіть чинні практики дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів)

Відповідним рішенням Наукової ради СумДУ (<http://surl.li/rhvn>) затверджено перелік заходів з розвитку напряму дослідницької доброчесності як частини системи забезпечення якості наукової діяльності. Моніторинг дотримання академічної доброчесності аспірантами в частині відсутності фактів академічного плагіату у дисертаційній роботі відбувається на етапі подання дисертаційної роботи до розгляду. До каталогу дисциплін вільного вибору внесено дисципліну «Дослідницька доброчесність», який впроваджено в навчальний процес для аспірантів <http://surl.li/rkfk>. СумДУ приймає участь у проєкті Erasmus+ KA2 OPTIMA, який присвячено впровадженню ідей та кращих європейських практик відкритої науки та дослідницької доброчесності в діяльність вітчизняних університетів. У 2020 році вперше в Україні проведено серію вебінарів з дослідницької доброчесності «Дослідницька доброчесність: цінності та виклики» (5 вебінарів). Охоплення: 531 особа, аудиторія – студенти, аспіранти, докторанти, наукові та науково-педагогічні працівники 246 закладів вищої освіти і наукових установ з 22 областей України, а також Канади, Польщі та Молдови. Запропонована перша в Україні практика застосування популяризаційних матеріалів за тематикою академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти з елементами доповненої реальності. В академічному середовищі СумДУ періодично проводяться заходи популяризації доброчесності та профілактики недоброчесності, деталізовані у розділі 5 відомостей про самооцінювання ОП.

Продемонструйте, що ЗВО вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

У разі встановлення порушення академічної доброчесності особами з числа науково-педагогічного персоналу ЗВО справа про порушення розглядається університетською комісією з етики та управління конфліктами з рекомендацією щодо припинення можливості здійснення наукового керівництва, а також притягнення до інших видів відповідальності у відповідності до чинної університетської та національної нормативної бази. Окрім зазначених у нормативній базі ЗВО (зокрема, у Положенні про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у СумДУ) видів академічної відповідальності до порушників за рішенням вказаної комісії може бути застосовано відповідальність у вигляді заборони у здійсненні наукового керівництва аспірантами. В рамках освітньої програми відсутні наукові керівники аспірантів, щодо яких встановлено факт порушення академічної доброчесності.

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

Сильні сторони ОП.

1. Інноваційність програми через: 1) активну міжнародну діяльність здобувачів через програми академічної мобільності, спільну роботу з іноземними фахівцями, довгострокові наукові стажування здобувачів освіти за програмами HORIZON-2020, ERASMUS+, Era-Net, CRDF, DAAD; 2) запровадження практики подвійного керівництва, в т.ч. за участі закордонних учених, університетської програми підвищення кваліфікації наукових керівників (за результатами аудиту СумДУ отримав Evaluation Certificate від організації Orpheus з біомедичних наук); 3) з'ясування думки здобувачів, роботодавців, інших стейкхолдерів стосовно різних аспектів ОП та її реалізації за допомогою проведення фокус-груп, залучення зазначених представників до опитувань та участі у семінарах випускової кафедри; 4) наявність тісної міждисциплінарної кооперації при виконанні дисертаційного дослідження (спільні проєкти з представниками таких галузей знань, як фізика, хімія, наноелектроніка, біофізика, інженерія тощо), в тому числі й через практику подвійного керівництва; 5) залучення здобувачів до виконання наукових проєктів із стейкхолдерами та впровадження результатів дослідження в реальний сектор економіки; 6) використання власних вебплатформ для комунікації зі здобувачами через електронні кабінети, забезпечення дистанційної освіти та доступу до інформаційних ресурсів; 7) проведення НТСА наукових семінарів та майстер-класів з залученням провідних у своєму напрямку досліджень іноземних науковців з висвітленням діяльності у соціальних мережах з метою популяризації сучасних досягнень медичної науки.
2. Наявність потужної наукової школи, яка забезпечується кадрами високої кваліфікації. Кваліфікація викладачів підтверджена їх публікаціями та високими індексами цитування, зокрема Кириленка С.Д. (h=18), Винниченка І.О. (h=14), Погорелова М.В. (h=9). Це дозволяє повноцінно проводити рецензування та захист дисертацій у разових спецрадах, зі спеціальності "Медицина" є досвід створення 5-ти таких рад, 2-м здобувачам вже присуджено науковий ступінь доктора філософії. Керівники аспірантів є експертами наукових секцій МОН України, членами спецрад, членами Наукової Ради НФД, входять до редколегій видань БД Scopus.
3. Потужне матеріально-технічне, інформаційне та навчально-методичне забезпечення ОП. При цьому обсяг фінансування наукових досліджень за коштів загального фонду зріс у 2020 році до 3,9 млн грн. і забезпечується за рахунок виконання держбюджетних НДР, кількість яких є найбільшою за останні 5 років (8 НДР). У 2020 році отримане фінансування ще за 4-ма НДР молодіжного та основного конкурсів.
4. Впровадження принципів дотримання академічної доброчесності у освітньо-наукову діяльність.

Слабкі сторони ОП: проблеми організації наукової роботи на клінічних базах в умовах карантинних обмежень, відсутність 100% задоволеності аспірантів різними аспектами ОНП за даними опитувань, незважаючи на щорічне зростання фінансування обсягу наукових досліджень аспірантів, воно залишається недостатнім.

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

Перспективи ОП полягають у її подальшому розвитку. Для цього протягом найближчих 3-х років планується вжити ряд заходів:

- З метою підвищення якості підготовки науково-педагогічних кадрів через аспірантуру та докторантуру розробити та затвердити систему конкурсного відбору та фінансування наукових досліджень здобувачів наукового ступеню доктора філософії за кошти субрахунків кафедр, медичного інституту та накладних видатків науково-дослідної частини.
- Продовжити системну роботу із залучення до вступу на ОНП "Медицина" учасників конкурсу студентських наукових робіт та олімпіад, членів наукових товариств, гуртків, в тому числі іноземних громадян.
- Продовжувати долучати іноземних вчених до подвійного керівництва здобувачами наукового ступеню доктора філософії та проводити системну роботу щодо відкриття подвійної аспірантури з університетами-партнерами з ЄС.
- Проводити моніторинг якості поданих заявок аспірантів, зокрема забезпечувати внутрішньоуніверситетську підтримку проєктів, які пройшли «threshold» за міжнародними програмами та відповідають затвердженим перспективним науковим напрямкам.
- Впроваджувати систему моніторингу дотримання академічної доброчесності при підготовці наукових публікацій, в тому числі через проведення освітніх заходів із залученням групи сприяння академічній доброчесності.
- Продовжити роботу щодо вдосконалення існуючих та створення нових додаткових внутрішніх механізмів контролю, спрямованих на запобігання та виявлення випадків неформальних відносин в академічному середовищі.
- Забезпечувати оприлюднення повної та актуальної інформації про науковопедагогічний персонал, освітні компоненти та здійснювати її своєчасне оновлення з метою реалізації ефективної інформаційної підтримки внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів в контексті організації освітнього процесу, що здійснюється за програмою.
- Розробити нову редакцію «Перспективного плану роботи з кадрового забезпечення діяльності медичного інституту» на період 2021–2026 рр., в якому передбачити заходи щодо працевлаштування випускників аспірантури на кафедрах МІ, планові обсяги підготовки докторів філософії з урахуванням прогнозованої потреби у науково-педагогічних працівниках на кафедрах.
- Продовжити роботу щодо залучення роботодавців до удосконалення ОП, особливо в частині їх практичної спрямованості та відповідності ринку праці для покращення рівня працевлаштування випускників програми.

Запевнення

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

***

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.

Інформація про КЕП

ПІБ:

Дата:

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид компонента	Силабус або інші навчально-методичні матеріали		Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, наведіть відомості щодо нього*
		Назва файла	Хеш файла	
ОК1. Філософія науки	навчальна дисципліна	<i>OK1.pdf</i>	g9Jwg9kLur+Ph8FtRbSooEB8sLfGCVpAKLuSr9pQF5k=	Інтерактивна дошка InterWrite School Model 1077.10 – 1 шт. (2008). Проектор DLP NEC NP100G – 1 шт.(2009). Програмне забезпечення Windows 10, MS Office 365.
ОК 2. Методологія та методи наукових досліджень	навчальна дисципліна	<i>OK2.pdf</i>	TDXApsihYdeXREBLXiIGvmUO9Dr/qC8naD4Bas1ts9Y=	Проектор DLP NEC V230XG – 1 шт. (2011). Комп'ютер Atom DC 1,8GHz – 14 шт. (2011). Програмне забезпечення Windows 10, MS Office365, система дистанційного навчання OCW (СумДУ), Google classroom. Ламінарна шафа ЛШ-1,2в (2016), піпеттер електронний (2017), система візуалізації клітин EVOS XL Core Imagine (2017), фотометр eXact Mikro 20 (2020), шейкер міні-рокер MR-1 (2017).
ОК 3. Інноваційна педагогічна діяльність	навчальна дисципліна	<i>OK3.pdf</i>	6hOIs9nJgR1hQPkqc+Jb1nLHdcZBHthIsEY/RyXl5r4=	Інтерактивна дошка InterWrite School Model 1077.10 – 1 шт. (2008). Проектор DLP NEC NP100G – 1 шт. (2009). Система дистанційного навчання Google classroom.
ОК 4. Управління науковими проєктами	навчальна дисципліна	<i>OK4.pdf</i>	wxMPHGSOeJoeQcHAokIXEYD1+w1KcbXopoa+XK8CQI=	Інтерактивна дошка Turning Technologies touch 88 – 1 шт. (2016), проектор Epson EB-X03 – 1 шт. (2016), ноутбук HP250 – 10 шт. (2016). Програмне забезпечення Windows 10, MS Office 365.
ОК 5. Англійська мова академічного спрямування	навчальна дисципліна	<i>OK5.pdf</i>	rDZ6zZQ2ratIuxUF8wnLGTvXgN7W6Eiv4siyQTubUoU=	Проектор Epson EB-X03 – 1 шт. (2016), інтерактивна дошка Turning Technologies touch 88 – 1 шт. (2016). Програмне забезпечення Windows 10, MS Office 365.
ОК 6. Методика підготовки наукових праць	навчальна дисципліна	<i>OK6.pdf</i>	afAJgtNNrH4KDj77t38pLkuTZ4oPYuh2U3x+6CfoaIM=	Комп'ютер Atom DC 1,8GHz – 14 шт. (2011), Проектор DLP NEC V230XG – 1 шт. (2011). Програмне забезпечення Windows 10, MS Office 365. Фліпчарт маркерний (2018).
ОК 7. Культура наукової української мови	навчальна дисципліна	<i>OK7.pdf</i>	fH2/t/1MtJlS3Ef4gQ8DLou5e/gBIUVUQtWotMlyiqE=	Проектор Panasonic PT-LB60NTE – 1 шт. (2008), інтерактивна дошка TS-810 – 1 шт.(2008). Програмне забезпечення Windows 10, MS Office 365.
ОК 8. Сучасні тренди підготовки медичних наукових проєктів	навчальна дисципліна	<i>OK8.pdf</i>	E7DakUwoRos8XoZdk/4jVMO8kUEnzouKU1gz7z3r2WE=	Проектор DLP NEC V230XG – 1 шт. (2011). комп'ютер Atom DC 1,8GHz – 14 шт. (2011). Програмне забезпечення Windows 10, MS Office 365. Компактний CO2 інкубатор S-Bt Smart Biotherm (2017), криоконтейнер 5100-0050 (2018), мікроплашетний фотометр Multiskan FC (2017), фліпчарт маркерний (2017).

ОК9. Біоетичні засади медичних досліджень	навчальна дисципліна	OK9.pdf	pnX5YFcJspF5zbQRdOJ14RaA4fQDZnoQJkN+lyxqFKw=	Проектор DLP NEC V230XG – 1 шт. (2011), комп'ютер Atom DC 1,8GHz – 14 шт. (2011). Програмне забезпечення Windows 10, MS Office 365. Ламінарна шафа ЛШ-1,2в (2016), піпеттер електронний (2017), система візуалізації клітин EVOS XL Core Imagine (2017).
ОК 10. Педагогічна практика за професійним спрямуванням	практика	OK10.pdf	OGN5aNvWCRnLTqz33GZwoznLvzByYj5AaQejd67fv8U=	Інтерактивна дошка TS-810 – 1 шт. (2008). Програмне забезпечення Windows 10, MS Office 365.

* наводяться відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту; для програмного забезпечення – також кількість ліцензій та версія програмного забезпечення

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

ІД викладача	ПІБ	Посада	Структурний підрозділ	Кваліфікація викладача	Стаж	Навчальні дисципліни, що їх викладає викладач на ОП	Обґрунтування
58589	Погорелов Максим Володимирович	професор, Основне місце роботи	Медичний інститут	Диплом спеціаліста, Сумський державний університет, рік закінчення: 2001, спеціальність: 110101 Лікувальна справа, Диплом доктора наук ДД 000479, виданий 22.12.2011, Диплом кандидата наук ДК 030299, виданий 30.06.2005, Аттестат доцента 12ДЦ 023941, виданий 09.11.2010	15	ОК 6. Методика підготовки наукових праць	Доктор медичних наук, 14.03.01 - нормальна анатомія Наукові статті 1. Pogorielov M, Viter R, et al. Cell and tissue response to nanotextured Ti6Al4V and Zr implants using high-speed femtosecond laser-induced periodic surface structures. Nanomedicine Nanotechnology, Biol Med. 2019;21. doi:10.1016/j.nano.2019.102036 2. Mishchenko O, Filatova V, Vasylyev M, Deineka V, Pogorielov M. Chemical and structural characterization of sandlasted surface of dental implant using ZrO2 particle with different shape. Coatings. 2019;9(4). doi:10.3390/coatings9040257 3. Orazi L, Pogorielov M, Deineka V, et al. Osteoblast Cell Response to LIPSS-Modified Ti-Implants. Vol 813 KEM.; 2019. doi:10.4028/www.scientific.net/KEM.813.322 4. Angelova MG, Petkova-Marinova TV, Pogorielov MV, Loboda AN, Nedkova-Kolarova VN, Bozhinova AN. Trace element status (iron, zinc, copper, chromium, cobalt, and nickel) in iron-

deficiency anaemia of children under 3 years. Anemia. 2014;2014. doi:10.1155/2014/718089

5. Petrov I, Kalinkevich O, Pogorielov M, et al. Dielectric and electric properties of new chitosan-hydroxyapatite materials for biomedical application: Dielectric spectroscopy and corona treatment. Carbohydr Polym. 2016;151:770-778. doi:10.1016/j.carbpol.2016.05.110

6. Kalinkevich OV, Pogorelov MV, Babich IM, et al. In-vitro degradation of the chitosan membranes under various syntheses conditions. Biomeditsīnskaīā khimiīā. 2014;60(6):636-642. doi:10.18097/pbmc20146006636

7. Husak EV, Danilchenko SN, Kuznetsov VN, Gordienko EV, Pogorielov MV. Influence of experimental dehydration on structural characteristics of bone mineral. J Nano-Electron Phys. 2015;7(2):1-5.

8. Pogorielov M, Kalinkevich O, Gortinskaya E, Moskalenko R, Tkachenko Y. The experimental application of chitosan membrane for treating chemical burns of the skin. Georgian Med News. 2014;(226):65-70.

9. Pogorielov MV, Mishchenko ON, Zaitseva NV, Babich IN, Nikulin AM. Biological evaluation of new β (Zr-Ti)-alloys for dental implantation. New Armen Med J. 2014;8(4):51-56.

10. Radwan-Pragłowska J, Korniienko V, Husak Y, et al. Nanostructured Hemostatic Sponges Made from Chitosan: Structural and Biological Evaluation. In: Springer, Singapore; 2020:95-110. doi:10.1007/978-981-15-3996-1_10

11. Korniienko V, Oleshko O, Husak Y, et al. Plasma Electrolytic Oxidation of the Titanium-Zirconium

						<p>Alloy (Zr60Nb21Ti19) for Dental Implant. In: Springer, Singapore; 2020:83-93. doi:10.1007/978-981-15-3996-1_9</p> <p>12. Oleshko O, Deineka V, Husak Y, et al. Plasma Electrolytic Oxidation of TiZr Alloy in ZnONPs-Contained Solution: Structural and Biological Assessment. In: Springer, Singapore; 2020:75-82. doi:10.1007/978-981-15-3996-1_8</p> <p>13. Korniienko V, Oleshko O, Husak Y, et al. Formation of a Bacteriostatic Surface on ZrNb Alloy via Anodization in a Solution Containing Cu Nanoparticles. Materials (Basel). 2020;13(18):3913. doi:10.3390/ma13183913</p> <p>Участь у міжнародних наукових проектах</p> <p>3. Проект програми Горизонт-2020 «Nanostructural surface development for dental implant manufacturing» (Номер проекту – 777926, термін виконання 2018 – 2022 рр.)</p> <p>4. Grant of CRDF Global (USA) – «Biosafety Improvement in Bacteriological Lab at Sumy State University» (термін виконання - 2016 р.);</p> <p>Участь у виконанні держбюджетних проектів</p> <p>1. «Розроблення та дослідження засобів місцевого призначення з гемостатичними властивостями для невідкладної допомоги та хірургії» (номер державної реєстрації 0116U006817, термін виконання 2016-2018 рр.);</p> <p>2. «Морфофункціональний моніторинг стану органів і систем організму за умов порушення гомеостазу» (номер державної реєстрації 0115U000685, термін виконання 2015-2018 рр.).</p>	
205557	Артюхов Артем	доцент, Основне	Навчально-науковий	Диплом магістра,	12	ОК 2. Методологія та	Наукові публікації 1. Finikov T., Artyukhov

	Євгенович	місце роботи	інститут бізнесу, економіки та менеджменту	<p>Сумський державний університет, рік закінчення: 2005, спеціальність: 090220</p> <p>Обладнання хімічних виробництв і підприємств будівельних матеріалів, Диплом кандидата наук ДК 053917, виданий 27.05.2009, Атестація доцента 12ДЦ 034012, виданий 25.01.2013, Атестація старшого наукового співробітника (старшого дослідника) АС 000169, виданий 23.04.2019</p>	методи наукових досліджень	<p>A. Academic integrity as the basis of sustainable development of the university. – Kyiv: Taxon, 2016. – 234 p. 2. Sorokina N., Artyukhov A., Degtyarova I. Academic integrity: problems of compliance and priorities of spread among young scientists. – Dnipro: Dnipropetrovsk Regional Institute of Public Administration, 2017. – 170 p. 3. Artyukhov A. Academic integrity in conducting of scientific research. In book Fundamentals of Formation of Modern Engineer. Sumy: Sumy State University, 2015. – 275 p. 4. Academic integrity in Ukrainian higher education: values, skills, actions / O. Liuta A. Artyukhov // Business Ethics and Leadership, 2017, Vol. 1, Is. 1, pp. 34-39. 5. Massive open online course “Academic Integrity: values, skills, actions” / certificate of authorship No 3445, 2017, Ukraine. 6. University system for ensuring of the principles of academic integrity / certificate of authorship No 72263, 2017, Ukraine. 7. Vorontsova A., Lyeonov S., Vasylieva T., Artyukhov A. Innovations in the financing of lifelong learning system: expenditure optimization model. Marketing and Management of Innovations. – 2018. 218-231. 8. Artyukhov A., Vasilyeva T. Research Integrity Dissemination System: “Science RIDS of Misconduct”. In A. Sandu, A. Frunza, & E. Unguru (Eds.), Ethics in Research Practice and Innovation, 2019. Hershey, PA: IGI Global. – pp. 43-74. 9. Artyukhov A. Promoting Academic Integrity: Challenges for Ukrainian Universities. In D.M. Velliari (Ed.), Prevention and Detection of Academic Misconduct in Higher Education, 2019. Hershey, PA: IGI Global. – pp. 204-235. 10. Finikov T., Artyukhov A., Guzhva O. Academic Integrity</p>
--	-----------	--------------	--	---	----------------------------	---

						on Guard of Quality Education: Frank Speech about Fair Learning. – Kyiv: Taxon, 2019. – 68 p.	
57398	Бойко Ольга Петрівна	професор, Основне місце роботи	Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій	Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка, рік закінчення: 1992, спеціальність: - історія, Диплом доктора наук ДД 000356, виданий 22.12.2011, Диплом кандидата наук ДК 025758, виданий 13.10.2004, Аттестат доцента 12ДЦ 017936, виданий 24.10.2007, Аттестат професора 12ПР 008938, виданий 10.10.2013	25	ОК1. Філософія науки	Має диплом доктора філософських наук зі спеціальності філософська антропология, філософія культури Наукові публікації в базі Scopus: 1. Olga Boyko, Larisa Otroshchenko «Creation of myths in the modern world» // American Journal of Scientific and Education - No. 1. (4), January-June, 2014. – Volume II. – “Columbia Press”, New York, 2014 – P. 417-423. (Scopus) 2. Монографії: 2.1 Бойко О.П. Культура дозвілля в суспільстві ризику. – Монографія. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2011. – 285 с. 2.2 Бойко О.П. Взаємопроникнення освітнього простору та дозвільної сфери // Суспільне покликання філософії освіти у сучасних соціокультурних контекстах : Монографія. Кол-в авторів. Гол. Ред. Култаєва М.Д. – Харків: «Щедро. Садиба плюс», 2014. – 388 с. – С. 250 -261. 2.3 Бойко О. Час у соціокультурному просторі // Практичні аспекти філософії часу : Монографія. Колектив авторів. Гол. Ред. Кол-на монографія / Практичні аспекти філософії часу. Ред. Е.О. Лебідь. – Суми, СумДУ, 2017. – С. 49-67. Навчально-методична література: 3.1 Філософія: курс лекцій для студентів усіх спеціальностей всіх форм навчання: у 2 ч.. Ч. 1: Історія світової та української філософії / уклад. О. П. Бойко. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 187 с. 3.2 Філософія: курс лекцій для студентів усіх спеціальностей всіх форм навчання: у 2 ч.. Ч. 2: Філософські системи / уклад. О. П. Бойко. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 179 с. 3.3 Бойко О.П. Історія світової та

						<p>української філософії: навчально-методичний посібник. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. 3.4 Бойко О.П. Глобалістика. Навчальний посібник. – Суми: СумДУ, 2019. – 79 с. 3.5 Бойко О.П. Соціально-професійна мапа територій Сумської області / Назаров М.С., Світайло Н.Д., Костенко А.М. Бойко О.П. та інші. – Суми, 2020. – 116 с. Наукові статті: 4.1 Бойко О.П. Просторові та темпоральні характеристики людського ац. рсаму - Світогляд – Філософія – Релігія. – Вип. 11. – Суми, 2016. - С. 8 -18. 4.1 Бойко О. Дискурс як інструмент соціальної влади. Вісник Черкаського університету. Серія Філософія / Черкас. ац.. Ун-т ац. Б. Хмельницького. – Черкаси : Черкас. ац.. Ун-т. – 2017. – № 1. – 144 с. – С. 83-88. 4.3 Бойко О. П. Символ як категорія культури та його функціональне навантаження [Текст] / О. П. Бойко // Вісник Черкаського ун-ту. – Серія Філософія. - № 2. – Черкаси: Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, 2017. – С. 36-42. 4.4 Бойко О.П. Туризм як прояв інтеркультурної комунікації. – Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства. – СумДУ, 2017. – 420 С. – С. 203-206.</p>
58589	Погорєлов Максим Володимирович	професор, Основне місце роботи	Медичний інститут	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний університет, рік закінчення: 2001, спеціальність: 110101 Лікувальна справа, Диплом доктора наук ДД 000479, виданий 22.12.2011, Диплом кандидата наук ДК 030299, виданий</p>	15	<p>ОК9. Біоетичні засади медичних досліджень</p> <p>Наукові статті 1. Husak, Y.; Michalska, J.; Oleshko, O.; Korniienko, V.; Grundsteins, K.; Dryhval, B.; Altundal, S.; Mishchenko, O.; Viter, R.; Pogorielov, M.; Simka, W. Bioactivity Performance of Pure Mg after Plasma Electrolytic Oxidation in Silicate-Based Solutions. <i>Molecules</i> 2021, 26, 2094. https://doi.org/10.3390/molecules26072094 2. Radwan-Pragłowska J, Piatkowski M, Deineka V, et al.</p>

30.06.2005,
Атестат
доцента 12/ДЦ
023941,
виданий
09.11.2010

Chitosan-based bioactive hemostatic agents with antibacterial properties – synthesis and characterization. *Molecules*. 2019;24(14). doi:10.3390/molecules24142629

3. Gnilitzkiy I, Pogorielov M, Viter R, et al. Cell and tissue response to nanotextured Ti6Al4V and Zr implants using high-speed femtosecond laser-induced periodic surface structures. *Nanomedicine Nanotechnology, Biol Med*. 2019;21. doi:10.1016/j.nano.2019.102036

4. Mishchenko O, Filatova V, Vasylyev M, Deineka V, Pogorielov M. Chemical and structural characterization of sandblasted surface of dental implant using ZrO₂ particle with different shape. *Coatings*. 2019;9(4). doi:10.3390/coatings9040257

5. Orazi L, Pogorielov M, Deineka V, et al. Osteoblast Cell Response to LIPSS-Modified Ti-Implants. *Vol 813 KEM.*; 2019. doi:10.4028/www.scientific.net/KEM.813.322

6. Angelova MG, Petkova-Marinova TV, Pogorielov MV, Loboda AN, Nedkova-Kolarova VN, Bozhinova AN. Trace element status (iron, zinc, copper, chromium, cobalt, and nickel) in iron-deficiency anaemia of children under 3 years. *Anemia*. 2014;2014. doi:10.1155/2014/718089

7. Petrov I, Kalinkevich O, Pogorielov M, et al. Dielectric and electric properties of new chitosan-hydroxyapatite materials for biomedical application: Dielectric spectroscopy and corona treatment. *Carbohydr Polym*. 2016;151:770-778. doi:10.1016/j.carbpol.2016.05.110

8. Kalinkevich OV, Pogorelov MV, Babich IM, et al. In-vitro degradation of the chitosan membranes under various syntheses conditions. *Biomeditsinskaia*

khimiia.
2014;60(6):636-642.
doi:10.18097/pbmc2014
6006636

9. Husak EV,
Danilchenko SN,
Kuznetsov VN,
Gordienko EV,
Pogorielov MV.
Influence of
experimental
dehydration on
structural
characteristics of bone
mineral. J Nano-
Electron Phys.
2015;7(2):1-5.

10. Pogorielov M,
Kalinkevich O,
Gortinskaya E,
Moskalenko R,
Tkachenko Y. The
experimental
application of chitosan
membrane for treating
chemical burns of the
skin. Georgian Med
News. 2014;(226):65-
70.

11. Pogorielov MV,
Mishchenko ON,
Zaitseva NV, Babich IN,
Nikulin AM. Biological
evaluation of new β (Zr-
Ti)-alloys for dental
implantation. New
Armen Med J.
2014;8(4):51-56.

12. Radwan-Pragłowska
J, Korniienko V, Husak
Y, et al. Nanostructured
Hemostatic Sponges
Made from Chitosan:
Structural and
Biological Evaluation.
In: Springer, Singapore;
2020:95-110.
doi:10.1007/978-981-
15-3996-1_10

13. Korniienko V,
Oleshko O, Husak Y, et
al. Plasma Electrolytic
Oxidation of the
Titanium-Zirconium
Alloy (Zr₆₀Nb₂₁Ti₁₉)
for Dental Implant. In:
Springer, Singapore;
2020:83-93.
doi:10.1007/978-981-
15-3996-1_9

14. Oleshko O, Deineka
V, Husak Y, et al.
Plasma Electrolytic
Oxidation of TiZr Alloy
in ZnONPs-Contained
Solution: Structural
and Biological
Assessment. In:
Springer, Singapore;
2020:75-82.
doi:10.1007/978-981-
15-3996-1_8

15. Korniienko V,
Oleshko O, Husak Y, et
al. Formation of a
Bacteriostatic Surface
on ZrNb Alloy via
Anodization in a
Solution Containing Cu
Nanoparticles.
Materials (Basel).

2020;13(18):3913.
doi:10.3390/ma13183913

Навчальні посібники
1. Голубнича В.М.,
Корнієнко В.В.,
Погорєлов М.В.
Біобезпека та біозахист у біологічних лабораторіях 1-го та 2-го рівнів біобезпеки .
Суми : СумДУ, 2016. — 123 с.

Участь у міжнародних наукових проектах

1. Проект програми
Горизонт-2020
«Nanostructural surface development for dental implant manufacturing»

(Номер проекту – 777926, термін виконання 2018 – 2022 рр.)

2. Grant of CRDF Global (USA) – «Biosafety Improvement in Bacteriological Lab at Sumy State University» (термін виконання - 2016 р.);

3. «Modern European trends in biomedical higher education: Bionanomaterials» (номер проекту – 620717-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE, термін виконання 2020-2023 рр.)

Участь у виконанні держбюджетних проектів

1. «Розроблення та дослідження засобів місцевого призначення з гемостатичними властивостями для невідкладної допомоги та хірургії» (номер державної реєстрації

0116U006817, термін виконання 2016-2018 рр.);

2. «Біологічна ефективність застосування плазмової електрооксидациї та зольгель депозиції для створення функціональної поверхні імплантатів» (номер державної реєстрації

0119U100823, термін виконання 2019-2021 рр.);

3. грант Національного Фонду Досліджень «Персоналізовані біоінженерні скаффолди для остеохондральної

							<p>регенерації, отримані методом адитивного виробництва з покращеними властивостями поверхні» (номер проекту 2020.02/0223, термін виконання 2020-2022 рр.).</p> <p>Участь в експертизі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Експерт від України в програмному комітеті ЄС «Здоров'я, демографічні зміни, добробут». 2. Заступник голови Експертної ради МОН України з експертизи проектів держбюджетного фінансування молодих вчених.
384066	Корнієнко Вікторія Володимирівна	асистент, Суміщення	Медичний інститут	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний університет, рік закінчення: 2000, спеціальність: Лікувальна справа, Диплом кандидата наук ДК 038488, виданий 29.09.2016</p>	7	ОК 8. Сучасні тренди підготовки медичних наукових проєктів	<p>Кандидат медичних наук зі спеціальності 14.03.01 – нормальна анатомія</p> <p>Наукові публікації</p> <p>Монографії колективні:</p> <p>Голубничча В. М. Біобезпека та біозахист у біологічних лабораторіях 1-го та 2-го рівнів біобезпеки : монографія. ISBN 978-966-657-629-6 / В. М. Голубничча, М. В. Погорєлов, В. В. Корнієнко. – Суми : Сумський державний університет, 2016. – 122 с.</p> <p>Публікація в іноземних виданнях, що включені до наукометричних баз:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Deineka, V. et al. Hemostatic performance and biocompatibility of chitosan-based agents in experimental parenchymal bleeding. - Materials Science and Engineering C. - Volume 120, 2021, 111740. 2. Myakinin, A. et al. In vitro evaluation of electrochemically bioactivated Ti6Al4V 3D porous scaffolds. - Materials Science and Engineering C. - Volume 121, February 2021, 111870. 3. Kyrylenko S. et al. Effects of the sources of calcium and phosphorus on the structural and functional properties of ceramic coatings on titanium dental implants produced by plasma electrolytic oxidation. Materials Science and

Engineering: C. -
Volume 119, 2021,
111607.

4. Korniienko V. et al.
Formation of a
Bacteriostatic Surface
on ZrNb Alloy via
Anodization in a
Solution Containing Cu
Nanoparticles. -
Materials; 2020, 13(18),
3913.

5. Oleshko O. et al. In
Vitro Biological
Characterization of
Silver-Doped Anodic
Oxide Coating on
Titanium. Materials
2020, 13 (19), 4359.

6. Oleshko, O. et al.
Biocompatibility and
antibacterial properties
of zno-incorporated
anodic oxide coatings
on TiZrNb alloy. –
Nanomaterials. 10 (12),
2020, P. 1-15.

7. Chitosan-Based
Bioactive Hemostatic
Agents with
Antibacterial Properties
– Synthesis and
Characterization / J.
Radwan-Pragłowska,
M. Piatkowski, V.
Deineka, L. Janus, V.
Korniienko, E. Husak,
V. Holubnycha, I.
Liubchak, V. Zhurba, A.
Sierakowska, M.
Pogorielov, D. Bogdał
// Molecules. – 2019. –
24, 2629.

8. Orazi L. Osteoblast
Cell Response to LIPSS-
Modified Ti-Implants /
L. Orazi, M. Pogorielov,
V. Deineka, E. Husak,
V. Korniienko, O.
Mishchenko, B.
Reggiani // Key
Engineering Materials.-
2019. - Vol. 813. - pp.
322-327.

Наукові статті у
фахових журналах:

1. Перспективи
використання
наночастинок срібла
для створення
композитних
стоматологічних
матеріалів з
антимікробними
властивостями /
Перешивайло О.І.,
Голубнича В.М.,
Корнієнко В.В. //
Вісник Вінницького
національного
медичного
університету. – 2020.
– №1 (Т. 24). – с. 125-
127.

2. Кореляційний
аналіз взаємозв'язків
цитологічних
показників та
динаміки ранового
загоєння опікових ран
шурів при

використанні хітозанових мембран у віковому аспекті / Корнієнко В.В., Погорєлов М.В., Голубнича В.М., Гусак Є.В., Олешко О.М. // Світ медицини та біології. – 2019. - №4 (70). – с. 193-197

3. Голубнича В. М. Антибактеріальна дія комплексних препаратів на основі хітозану та наночастинок міді / Голубнича В. М., Трофименко Я. В., Калінкевич О. В та інш. // Biomedical and biosocial anthropology. – 2016. – №26. – С. 74-76.

4. Погорєлов М. В. Планіметричні та морфометричні показники динаміки процесу загоєння модельованого опіку при застосуванні хітозанових мембран у тварин різних вікових груп / М. В. Погорєлов, В. В. Корнієнко // Морфологія. – 2015. – Т. 9, № 2. – С. 58–61.

5. Корнієнко В.В. Особливості морфогенезу опікової рани при застосуванні хітозанових плівок у тварин старечого віку / В. В. Корнієнко, О. М. Олешко // Вісник проблем біології і медицини. – 2014. – Вип. 4, Т. 1 (113). – С. 275–278.

6. Корнієнко В. В. Особливості регенеративних процесів в опіковій рані тварин молодого віку при використанні хітозанових плівок / В. В. Корнієнко // Світ медицини та біології. – 2014. – № 4 (46). – С. 107–113.

Участь у НДР:

1. «Ефективність протимікробної дії нанокмполімерних комплексів (хітозан-нанометали) відносно полірезистентних клінічних ізолятів» (номер державної реєстрації 0118U003577);

2. «Біологічна ефективність застосування плазмової електрооксидації та золь-гель депозиції для створення функціональної поверхні імплантатів» (номер державної

						реєстрації 0119U100823); 3. «Композитні нервові кондукти для лікування критичних дефектів нервів на основі полімерних нанопібрил та струмопровідних матеріалів» (номер державної реєстрації 0120U101972).	
58589	Погорєлов Максим Володимирович	професор, Основне місце роботи	Медичний інститут	Диплом спеціаліста, Сумський державний університет, рік закінчення: 2001, спеціальність: 110101 Лікувальна справа, Диплом доктора наук ДД 000479, виданий 22.12.2011, Диплом кандидата наук ДК 030299, виданий 30.06.2005, Аттестат доцента 12ДЦ 023941, виданий 09.11.2010	15	ОК 2. Методологія та методи наукових досліджень	Наукові статті 1. Deineka, V., Sulaieva, O., Pernakov, N., Radwan-Pragłowska, J., Janus, L., Korniienko, V., Husak, Y., Yanovska, A., Liubchak, I., Yusupova, A., Piątkowski, M., Zlatska, A., & Pogorielov, M. (2020). Hemostatic performance and biocompatibility of chitosan-based agents in experimental parenchymal bleeding. <i>Materials Science and Engineering C</i> , 111740. https://doi.org/10.1016/j.msec.2020.111740 2. Gnilitzkyi, I., Pogorielov, M., Viter, R., Ferrara, A. M., Carapeto, A. P., Oleshko, O., Orazi, L., & Mishchenko, O. (2019). Cell and tissue response to nanotextured Ti6Al4V and Zr implants using high-speed femtosecond laser-induced periodic surface structures. <i>Nanomedicine: Nanotechnology, Biology, and Medicine</i> , 21. https://doi.org/10.1016/j.nano.2019.102036 3. Korniienko, V., Oleshko, O., Husak, Y., Deineka, V., Holubnycha, V., Mishchenko, O., Kazek-Kęsik, A., Jakóbi-Kolon, A., Pshenychnyi, R., Leśniak-Ziółkowska, K., Kalinkevich, O., Kalinkevich, A., Pisarek, M., Simka, W., & Pogorielov, M. (2020). Formation of a Bacteriostatic Surface on ZrNb Alloy via Anodization in a Solution Containing Cu Nanoparticles. <i>Materials</i> , 13(18), 3913. https://doi.org/10.3390/ma13183913 4. Kyrylenko, S., Warchol, F., Oleshko, O., Husak, Y., Kazek-Kęsik, A., Korniienko, V., Deineka, V., Sowa, M., Maciej, A., Michalska, J., Jakóbi-

Kolon, A., Matuła, I., Basiaga, M., Hulubnycha, V., Stolarczyk, A., Pisarek, M., Mishchenko, O., Pogorielov, M., & Simka, W. (2020). Effects of the sources of calcium and phosphorus on the structural and functional properties of ceramic coatings on titanium dental implants produced by plasma electrolytic oxidation. *Materials Science and Engineering: C*, 119, 111607. <https://doi.org/10.1016/j.msec.2020.111607>

5. Myakinin, A., Turlybekuly, A., Pogrebnjak, A., Mirek, A., Bechelany, M., Liubchak, I., Oleshko, O., Husak, Y., Korniienko, V., Leśniak-Ziółkowska, K., Dogadkin, D., Banasiuk, R., Moskalenko, R., Pogorielov, M., & Simka, W. (2021). In vitro evaluation of electrochemically bioactivated Ti6Al4V 3D porous scaffolds. *Materials Science and Engineering: C*, 121, 111870. <https://doi.org/10.1016/j.msec.2021.111870>

6. Oleshko, O., Husak, Y., Korniienko, V., Pshenychnyi, R., Varava, Y., Kalinkevich, O., Pisarek, M., Grundsteins, K., Pogorielova, O., Mishchenko, O., Simka, W., Viter, R., & Pogorielov, M. (2020). Biocompatibility and antibacterial properties of zno-incorporated anodic oxide coatings on TiZrNb alloy. *Nanomaterials*, 10(12), 1–15. <https://doi.org/10.3390/nano10122401>

7. Yanovska, A., Husak, Y., Mishchenko, O., Gudakov, A., Oleshko, O., Yusupova, A., Vielikov, M., Radwan-Pragłowska, J., Piątkowski, M., Janus, Szajna, E., & Pogorielov, M. (2021). Cell viability and collagen deposition on hydroxyapatite coatings formed on pretreated substrates. *Materials Chemistry and Physics*, 258, 123978. <https://doi.org/10.1016/j.matchemphys.2020.123978>

Навчальні посібники
1. Сікора В.З.,
Устянський О.О.,
Бумейстер В.І.,
Болотна І.В., Сулим
Л.Г., Приходько О.О.,
Гордієнко О.В.,
Ярмоленко О.С., Ткач
Г.Ф., Кореньков О.В.
Навчальний посібник
до практичних занять
з анатомії людини
(для студентів
стоматологічного
факультету). Суми :
СумДУ, 2015. — 312 с.
2. Ковешніков В.Г.,
Сікора В.З., Пикалюк
В.С., Устянський О.О.,
Льбін В.Ю., Бумейстер
В.І., Ткач Г.Ф., Сулім
Л.Г., Болотна І.В.
Анатомія кінцівок.
Суми : СумДУ, 2014. —
245 с.
Участь у міжнародних
наукових проєктах:
1. Grant of CRDF Global
(USA) – «Biosafety
Improvement in
Bacteriological Lab at
Sumy State University»
(термін виконання -
2016 р.)
2. Проєкт програми
Горизонт-2020
«Nanostructural
surface development
for dental implant
manufacturing»
(Номер проєкту –
777926, термін
виконання 2018 –
2022 рр.).
Участь у виконанні
держбюджетних
проєктів
1. Грант
Національного Фонду
Досліджень
«Персоналізовані
біоінженерні
скаффолди для
остеохондральної
регенерації, отримані
методом адитивного
виробництва з
покращеними
властивостями
поверхні» (номер
проєкту
2020.02/0223, термін
виконання 2020-2022
рр.)
2. «Ефективність
протимікробної дії
нанокомпозитних
комплексів (хітозан-
нанометали) відносно
полірезистентних
клінічних ізолятів»
(номер державної
реєстрації
0118U003577, термін
виконання 2018-2020
рр.).
Участь в експертизі:
експерт від України в
програмному комітеті
ЄС "Здоров'я,

185927	Серебрянська Ірина Миколаївна	професор, Сумісництво	Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій	Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 2000, спеціальність: 030502 Українська мова і література та іноземна мова (англійська), Диплом доктора наук ДД 009462, виданий 16.12.2019, Диплом кандидата наук ДК 066839, виданий 22.04.2011, Аттестат доцента 12ДЦ 035386, виданий 31.05.2013	19	ОК 7. Культура наукової української мови	демографічні зміни, «Добробут» Має диплом доктора філологічних наук зі спеціальності 10.02.01 – українська мова. Наукові статті 1. Tsikhotska Olga, Oksana Horbach V., A. Olena Buzdugan, Valentyna Bohatyrets, Serebrianska Irina. Professional foreign language as a means of increasing the competitiveness of the future specialist. Applied Linguistics Research Journal. 2020; 4(9): 190-199. 2. Серебрянська, І. (2020). Енциклопедія родовідної пам'яті, національної ідентичності та самоповаги (Поповський А. М. «Дешифрація про українські прізвища». Дніпро: Ліра, 2020. 300 с.). Філологічні трактати, Том 12, № 2, 145-147. 3. Серебрянська І. М. «Як не буде птахів, то і людське серце стане черствішим» (концепт «птах» у творах М. Сельмаха) / І. М. Серебрянська // Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Соціальні комунікації. Том 31 (70). № 3. Ч. 1. – 2020. – С. 37–41. 4. Серебрянська І. М. Медіаосвіта : семантична специфіка терміна в ціннісній системі координат інформаційного суспільства / І. М. Серебрянська // Філологічні трактати. – Т. 10, № 3. – Суми : СумДУ, 2018. – С. 69–77. 5. Серебрянська І. М. Мовний образ освіти як ціннісний атрибут української мовної картини світу / І. М. Серебрянська // Філологічні трактати. – Том 10, № 1. – 2018. – С. 89–95. 6. Серебрянська І. М. Вербалізація освіти в Україні за радянських часів / І. М. Серебрянська // Наукові записки. Серія : Філологічні науки. – Кропивницький : Видавець Лисенко В. Ф., 2017. – Вип. 154. – С. 509–514. 7. Серебрянська І. М. Експлікація концепту
--------	-------------------------------	--------------------------	---	---	----	--	---

«навчання» в текстах молодіжного журналу «Я СТУДЕНТ» / І. М. Серебрянська // Наукові праці : наук. журн. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ імені Петра Могили, 2017. – Т. 294. Вип. 282. – С. 89–93.

8. Серебрянська І. М. Прагматика афіксальних дериватів у лексичній системі сфери освіти / І. М. Серебрянська // Філологічні трактати. – Суми : СумДУ, 2017. – Т. 9, № 3. – С. 51–57.

9. Серебрянська І. М. Мовна експлікація понять «викладач» і «студент» у текстах студентського інтернет-журналу / І. М. Серебрянська // Вісник Запорізького національного університету : зб. наук. пр. Філологічні науки. – Запоріжжя : ЗНУ, 2017. – № 1. – С. 192–198.

10. Серебрянська І. М. Семантична структура терміна освіта в українській мові / І. М. Серебрянська // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Лінгвістика : зб. наук. пр. – Херсон : ХДУ, 2017. – Вип. 28. – С. 49–53.

11. Серебрянська І. М. Аксиологічні акценти освітніх номінацій сесія, стипендія, диплом, знання в мовній свідомості українського студентства / І. М. Серебрянська // Одеський лінгвістичний вісник. Науково-практичний журнал. – Одеса : Вид-во Одес. юридичної академії, 2017. – Вип. 9. Т. 2. – С. 127–131.

12. Серебрянська І. М. Навчальний заклад очима студентів : структурно-семантичний потенціал концепту в текстах українського інтернет-журналу / І. М. Серебрянська // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – Серія : Філологія. – Одеса : Міжнародний гуманітарний університет, 2017. – Вип. 26. Т. 1. – С. 63–65.

13. Серебрянська І. М. Експлікація концепту «освіта» в текстах молодіжного журналу «Я СТУДЕНТ» / І. М. Серебрянська // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка : Філологічні науки. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2017. – Вип. 43. – С. 116–119.
14. Серебрянська І. М. Мовна реалізація проблематики вищої освіти на шпальтах українських газет / І. М. Серебрянська // Філологічні трактати. – Суми : СумДУ, 2016. – Т. 8, № 3. – С. 54–62.
15. Серебрянська І. М. Мовна репрезентація освітньої проблематики в текстах студентського інтернет-журналу / І. М. Серебрянська // Філологічні трактати. – Суми : СумДУ, 2016. – Т. 8, № 4. – С. 51–56.

Статті у фахових виданнях України:

16. Серебрянська І. М. Метафоризація освіти в мові ЗМІ (соціоморфні моделі) / І. М. Серебрянська // Українське мовознавство. Міжвідомчий науковий збірник. – Харків : Вид-во І. С. Іванченка, 2018. – Вип. 2 (48). – С. 112–117.

17. Серебрянська І. М. Структурно-семантична характеристика власних назв українських вищих навчальних закладів / І. М. Серебрянська // Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Мовознавство. – Дніпро : Вид-во ДНУ, 2017. – Вип. 23 (1), №11, т. 25. – С. 171–178.

18. Серебрянська І. М. Освіта, освітологія чи едукологія : мовна реалізація міждисциплінарних тенденцій в українському науковому дискурсі / І. М. Серебрянська // Актуальні проблеми філології та перекладознавства :

зб. наук. пр. – Хмельницький : ФОП Бідюк Є. І., 2017. – Вип. 12. – С. 224–227.

19. Серебрянська І. М. Експлікація концепту «викладач» у текстах молодіжного журналу «Я студент» / І. М. Серебрянська // Мова і культура. Науковий журнал. – Київ : Вид. дім Дмитра Бураго, 2017. – Вип. 19. Т. IV (184). – С. 405–413.

20. Серебрянська І. М. Історія становлення і розвитку концептосфери освіти крізь призму сучасної наукової картини світу / І. М. Серебрянська // Українське мовознавство. Міжвідомчий науковий збірник. – Київ : Київський національний університет ім. Т. Г. Шевченка, 2017. – Вип. 1 (47). – С. 79–90.

21. Серебрянська І. М. Термін вища освіта та його структурно-семантичний потенціал / І. М. Серебрянська // Українське мовознавство. Міжвідомчий науковий збірник. – Київ : ВД «Монограф», 2016. – Вип. 46/2. – С. 149–155.

22. Серебрянська І. М. Метафорична модель освіта – війна в сучасній терміносистемі української мови (на матеріалі медіатекстів) / І. М. Серебрянська // Дослідження з лексикології і граматики української мови : зб. наук. пр. – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2016. – Вип. 17. – С. 153–163.

23. Серебрянська І. М. Нові напрями сучасної лінгвістики в освітньому процесі українських закладів вищої освіти // І. М. Серебрянська // Scientific and pedagogic internship “Organization of educational process in the field of philological sciences in Ukraine and EU countries : Internship proceedings, August 24 – October 2, 2020. – Venice : Izdevniecība “Baltija Publishing”, 2020. – С.

- 158–162.
24. Серебрянська І. М. Вербалізація понять «людина розумна» й «людина освічена» в українській мовній свідомості (на матеріалі стійких народних порівнянь) / І. М. Серебрянська // *Studia Slawistyczne. Etnolingwistyka i Komunikacja Miedzykulturowa*. – Lublin : Wydawnictwo KUL, 2018. – S. 147–154.
25. Serebrianska I. Assessing aspects of higher education institutions in the language of the magazine «I am a student» / I. Serebrianska // *The Tenth International Congress on Social Sciences and Humanities. Proceedings of the congress (April 2, 2017) : East West Association for Advanced Studies and Higher Education GmbH*. – Vienna, 2017. – P. 105–110.
26. Серебрянська І. М. Викладач, учитель, педагог, професор : семантичний діапазон номінацій / І. М. Серебрянська // *International research and practice conference «Contemporary issues in philological science : experience of scholars and educationalists of Poland and Ukraine» : Conference Proceedings, April 28–29, 2017*. – Lublin, 2017. – С. 34–38.
27. Серебрянська І. М. Емотивно-оцінний потенціал композитів сфери освіти в медіатекстах / І. М. Серебрянська // *Zbior artykulow naukowych. Konferencji Miedzynarodowej Naukowo-Praktycznej «Filologia, socjologia i kulturoznawstwo Badania podstawowe i stosowane : wyzwania i wyniki» (30.05.2017 – 31.05.2017)*. – Warszawa : Sp. zoo «Diamond trading tour», 2017. – S. 110–111.
28. Serebrjans'ka I. Ukrainian higher education : language reflections of a European centered strategy of nation-building / Iryna Serebrjans'ka //

							Ukraine und ukrainische Identität in Europa : Beiträge zur Standortbestimmung aus/durch Sprache, Literatur, Kultur. – Munich : Verlag readbox unipress und Abteilung Open Publishing LMU, 2017. – P. 322–332. 29. Серебрянська І. М. Диплом – гарантія знань чи справа вторинна : реалізація поняття в мові студентського інтернет-журналу / І. М. Серебрянська // Щорічний науковий збірник Сьомої міжнародної науково-практичної інтернет-конференції з україністики «Діалог мов – діалог культур. Україна і світ». Серія : Міжнародна наукова інтернет-конференція з україністики. – Мюнхен : Verlag readbox unipress Open Publishing LMU, 2017. – Вип. 2016. – С. 146–151.
91323	Купенко Олена Володимирівна	доцент, Основне місце роботи	Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій	Диплом кандидата наук ДК 014456, виданий 15.05.2002, Атестат доцента 12/ДЦ 044357, виданий 29.09.2015	20	ОК 3. Інноваційна педагогічна діяльність	Кандидат педагогічних наук 13.00.09 – теорія навчання. Співвиконавець наукової теми кафедри «Ціннісні, соціальні, гендерні та правові основи формування політики протидії дискримінації і насильству в суспільстві». Підвищення кваліфікації: Технічний університет Тампере (Фінляндія), Університет менеджменту освіти Національної академії педагогічних наук України, Університет Валіадаліда (Іспанія) та Університет Марібору (Словенія). Досвід проектної діяльності в організації дистанційної форми навчання і дуального навчання студентів, програм освіти дорослих. Наукові публікації: 1. Купенко, О. В. (2016). Вплив групової роботи на рівень індивідуальних досягнень у ході самостійної навчальної діяльності студентів. Інформатика, математика,

						<p>автоматика, 214-217. 2. Купенко, О. В. (2016). Особливості самостійної навчальної діяльності студентів університету: обґрунтування моделі та її реалізація. Основи сучасної педагогіки, 429-458. 3. Купенко, О. В. (2015). Педагогічні проекти. Суми: Сумський державний університет. 4. Купенко, О. В. (2017). Обґрунтування педагогічної системи та педагогічної технології підготовки студентів вищих навчальних закладів до проектної діяльності. Напрями модернізації соціально-педагогічної системи підготовки фахівців в університеті. Херсон: ПП Вишемирський В.С., 415-489. 5. Купенко, О., Давліканова, О., & Світайло, Н. (2016). Досвід організаційного та педагогічної підтримки впровадження елементів дуальної освіти (на прикладі Сумського державного університету). Маркетинг в Україні, 6, 63-70. 6. Купенко, О. В. (2015). Виховання студентів через залучення їх у навчальні проекти. Гендерні парадигми освітнього процесу, 1, 102-107.</p>	
12019	Замора Оксана Михайлівна	доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту	<p>Диплом магістра, Сумський національний аграрний університет, рік закінчення: 2006, спеціальність: 050206 Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності, Диплом кандидата наук ДК 064980, виданий 30.03.2011, Аттестат доцента 12/ДЦ 046902, виданий 25.02.2016</p>	10	ОК 4. Управління науковими проектами	<p>Наукові статті 1. Zamora O. Students' autonomy at HEIs in Ukraine: Case of Sumy National Agrarian University/ H. Roubík, J. Mazancová, J. Beseda, O. Zamora// 13th International conference on Efficiency and Responsibility in Education 2016 (ERIE 2016 conference) listed in Thomson Reuters ISI Index to Social Sciences and Humanities Proceedings (ISSHP/ISI Proceedings). – P. 479-485. 2. Zamora O. Enhancing Knowledge Society Concept Via Educational Projects/ O. Zamora, T. Khvorost, N.Klietsova//</p>

conference the DisCo 2017 International conference “Open education as a way to a knowledge society” (26-27 червня 2017 року)/ Прага: Центр досліджень вищої освіти, Чеська республіка, 2017.

3. Zamora O. The Role Of Independent Online Education Platforms For The Development Of The Qualitative Education In Ukraine / O.Zamora, O. Ponomarenko, T. Khvorost // conference the DisCo 2018 International conference “Overcoming the Challenges and the Barriers in Open Education” (25-26 June 2018)/ Prague: CSVS, Czech Republic, 2018. - 420-432 pp. (WoS)

4. V. Zubko, H. Roubik , O. Zamora, T. Khvorost. Analysis and forecast of performance characteristics of combine harvesters / Agronomy Research 16(5), 2282- 2302, 2018

5. O. Zamora, J.S. Christianson, T. Khvorost Teaching Emerging Technologies at the International Level via the Interactive Methods. Conference the DisCo 2019:

6. V. Zubko, T. Khvorost, O. Zamora, V. Onychko Methods of Maintaining Soil Depth Evenness during Disk Tillage / SAB - Scientia Agriculturae Bohemica, No. 1, Vol. 51, March 2020. (Wos)

7. O. Zamora, J.S. Christianson, T. Khvorost. Personalised learning against technological fatigues//DisCo 2020: Special 15th international online conference DisCo 2020: (Online) Education in the Age of Covid-1. - June 22 - 23, 2020, Prague.

8. Замора О.М. Концептуальні засади економічної демократії в контексті сучасного державного управління в Україні / О.М. Замора // Електронне фахове видання з економіки "Ефективна економіка". - № 11, листопад 2015 р. Режим доступу: <http://www.economy.n>

ayka.com.ua/?
op=1&z=3519
9. Замора О.М.
Концепція навчання
впродовж всього
життя в умовах
сучасного державного
управління /
О.М.Замора // Вісник
Сумського
національного
аграрного ун-ту. –
Суми, 2015. – Вип. 12
(65) – С. 65-73.

Участь у міжнародних
проектах
2014-2016 рр. –
асистент проекту,
організаційна
підтримка реалізації
Спільного проекту
Продовольчої та
сільськогосподарської
організації ООН (FAO)
і Сумського НАУ
«Модульна навчальна
програма «Успішний
зерновий агробізнес
на невеликій площі»
за підтримки фонду
«Центральна
Європейська
Ініціатива» та ЄБРР.
Робоча мова:
англійська.
2015 року – тренер
міжнародної літньої
школи УАБС
«Побудова миру та
соціальної
справедливості».
Теми: «Доброчесність
в повсякденном
житті», «Побудова
доброчесності
громади».
2015-2016 - розробка
та реалізація проекту
Сумського НАУ –
Чеського УПН (м.
Прага) «Підтримка
гармонізації
запровадження
Болонських
принципів в
українських аграрних
університетах, на
прикладі Сумського
НАУ». За фінансової
підтримки Чеської
агенції з розвитку
співробітництва.
Робоча мова:
англійська.
2017-2018 - розробка
та реалізація проекту
в партнерстві з
Чеським УПН (м.
Прага) «Посилення
спроможності СНАУ
та СумДУ у сфері
якісної освіти та
досліджень». За
фінансової підтримки
Чеської агенції з
розвитку
співробітництва.
Робоча мова:
англійська.
2017 – розробка та

реалізація проекту з академічної мобільності в партнерстві з Чеським УПН (м. Прага) за фінансування Erasmus+.

2017 – мікро-проект "Академічна культура та принципи доброчесності в СумДУ" в рамках «Проекту сприяння академічній доброчесності в Україні» (SAIUP) Американських рад з міжнародної освіти за підтримки Посольства США в Україні.

2019 - Розробка та реалізація міжнародного проекту «Підтримка здатностей молодих співробітників університетів у сфері освіти, досліджень та науки в Україні», що реалізовувався Чеським університетом природничих наук, м.Прага, за фінансування Чеської агенції розвитку.

2019-2021 - Розробка та реалізація міжнародного проекту «Міжуніверситетська співпраця як інструмент підвищення якості обраних університетів України», що реалізовувався Чеським університетом природничих наук, м.Прага, за фінансування Чеської агенції розвитку.

2020-2021 - Розробка та реалізація міжнародного проекту «Платформа AgriSciences Platform для наукового посилення ВНЗ України», що реалізовувався Чеським університетом природничих наук, м.Прага, за фінансування Чеської агенції розвитку.

2020-2022 - Розробка та реалізація міжнародного проекту в СумДУ «Міжнародна кредитна мобільність: співробітництво між Чеською Республікою та Україною», що реалізовувався Чеським університетом природничих наук, м.Прага, за

							фінансування Erasmus+.
151770	Плохута Тетяна Миколаївна	старший викладач, Основне місце роботи	Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій	Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний інститут ім.А.С.Макаренка, рік закінчення: 1998, спеціальність: 030502 Англійська і німецька мови, Диплом кандидата наук ДК 022267, виданий 16.05.2014	21	ОК 5. Англійська мова академічного спрямування	Має диплом за спеціальністю «Англійська і німецька мови». Наукові публікації у фахових виданнях 1. Евристичне тестове завдання як ефективний засіб діагностики й оцінювання самостійної пізнавально-творчої діяльності студентів / Т. М. Плохута // Засоби навчальної та науково-дослідної роботи : Збірник наукових праць. – Х. : ХНПУ імені Г. С. Сковороди. – Харків, 2011. – Вип. 35. – С. 97–107. 2. Педагогічна діагностика у сучасному дидактичному процесі ВНЗ. Проблеми підготовки сучасного вчителя. – Умань : ПП Жовтий О. О., 2011. – Випуск 4. – Частина 2. – С. 22–27. 3. Діагностичні критерії об'єктивного оцінювання виконання евристичних тестових завдань. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 16. Творча особистість учителя : проблеми теорії і практики: збірник наукових праць. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2012. – Вип. № 5 (25). – С. 149–153. 4. Самостійна пізнавально-творча діяльність студентів з позиції критеріально-діагностичного підходу. Засоби навчальної та науково-дослідної роботи : Збірник наукових праць. – Х. : ХНПУ імені Г. С. Сковороди. – Харків, 2012. – Вип. 38. – С. 99–107. 5. Дидактична модель комплексного тестового контролю самостійної пізнавально-творчої діяльності студентів. Витоки педагогічної майстерності. Збірник наукових праць Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. –

Випуск 10. – Полтава, 2012. – Серія «Педагогічні науки». – С. 229–235.

6. Застосування методу «внутрішнього діалогу» для розв'язання евристичних тестових завдань. Педагогіка та психологія : Збірник наукових праць. – Харків : Вид-во Віровець А. П. «Апостроф», 2012. – Вип. 41. – С. 60–68.

7. Формування у студентів умінь самодіагностики результатів пізнавально-творчої діяльності. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології / Суми : СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2014, № 7. – С. 322–330.

8. Евристичні запитання як основа критичного мислення. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології / Суми : СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2015. – С. 383–390.

Монографії

1. Тестова діагностика самостійної пізнавально-творчої діяльності студентів у навчанні гуманітарних дисциплін. Професійно-творча самореалізація майбутнього педагога в інноваційній освіті: [монографія у співавторстві] / [за ред. проф. М.О. Лазарева]. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2013. – С. 324–344.

2. Технологія комплексного тестового контролю самостійної пізнавально-творчої діяльності студентів. Пізнавально-творча самореалізація особистості в евристичній освіті : [монографія у співавторстві] / [за ред. проф. М.О. Лазарева]. – Суми: Видавництво СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2014. – С. 235–254.

Участь у міжнародних наукових проектах

1. Член наукової організації «Центр українсько-європейського

						<p>наукового співробітництва», основною метою якої є вивчення досвіду діяльності закладів вищої освіти та суб'єктів публічного адміністрування у сфері освіти й науки держав Європейського Союзу, а також створення спільного сприятливого наукового середовища України та держав Європейського Союзу (Сертифікат, 2020).</p> <p>2. Науково-педагогічне стажування «Організація освітнього процесу в галузі філологічних наук: світовий досвід і національна практика» (6 кредитів (180 годин), Венеціанський університет Ка'Фоскарі (Італія), 16 листопада-28 грудня 2020 р., сертифікат).</p> <p>Виконавець наукової теми</p> <p>1. Тестування самостійної пізнавально-творчої діяльності студентів у процесі. Науковий звіт кафедри іноземних мов СумДУ (проміжний) № 0112Уо06016. – Суми : СумДУ, 2015. – 48 с.</p> <p>2. Особливості оцінювання англомовної проектної роботи. Науковий звіт кафедри іноземних мов СумДУ (остаточний) № 0112Уо06016. – Суми : СумДУ, 2018. – С. 18–27.</p>
--	--	--	--	--	--	--

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Програмні результати навчання ОП	ПРН відповідає результату навчання, визначеному стандартом вищої освіти (або охоплює його)	Обов'язкові освітні компоненти, що забезпечують ПРН	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
ПРН 4. Застосовувати інноваційні	☐	ОК 3. Інноваційна педагогічна діяльність	МН1 Лекції візуалізації МН2 Пробна лекція (за фахом обраної)	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами письмового

<p><i>науково-педагогічні технології при викладанні фахових дисциплін, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності.</i></p>		<p>спеціальності) МН3 Робота в "малих групах" МН4 Самонавчання у віддалених системах: Google Classroom, Zoom, youtube-канал</p>	<p>есе, презентації іновачій у педагогічній практиці, аналітичного звіту з педагогічного експерименту, мозкового штурму. Підсумковий контроль: екзамен</p>
	<p>ОК 10. Педагогічна практика за професійним спрямуванням</p>	<p>МН1 Навчання на основі досвіду; МН2 Практико-орієнтовне навчання; МН3 Метод наукових дискусій; МН4 Індивідуальне дослідження</p>	<p>Оцінювання результатів поточної успішності за результатами опитування, оцінювання звіту, взаємооцінювання аспірантами виконаних завдань практики, демонстрації відкритого заняття (один захід, який полягає у проведенні відкритого заняття відповідно до плану педагогічної практики за професійним спрямуванням), виконання та демонстрація практичного індивідуального завдання (демонстрація розробленого силабусу за дисципліною, або теми онлайн-курсу, розділу методичних рекомендацій, комплексу тестів тощо), виступу з презентацією для представлення результатів педагогічної практики та її захисту. Підсумковий контроль: залік</p>
	<p>ОК 2. Методологія та методи наукових досліджень</p>	<p>МН1 Проблемні лекції МН2 Практичні заняття (робота у невеликих групах із формування та аналізу гіпотез) МН3 Проблемно-орієнтоване навчання МН4 Самонавчання у віддалених системах: OCW СумДУ (LecturED), Coursera, Google Classroom. МН5 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study)</p>	<p>Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, опитування, перевірки письмових завдань, взаємооцінювання. Підсумковий контроль: залік</p>
	<p>ОК 4. Управління науковими проєктами</p>	<p>МН1 Інтерактивні лекції МН2 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) МН3 Дослідницька робота МН4 Метод ілюстрацій МН5 Мозковий штурм МН6 Обмін думками (think-pair-share) МН7 Практико-орієнтоване навчання МН8 Проєктний метод МН9 Творчий метод</p>	<p>Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, обговорення та самокорекції виконаної роботи студентами, перевірки письмових завдань, захисту презентацій та рефератів, виконання практичного кейсу, розробки дослідницької пропозиції. Підсумковий контроль: залік</p>
	<p>ОК 6. Методика підготовки наукових праць</p>	<p>МН1 Проблемна лекція (проблема академічної грамотності, якості академічних текстів на прикладах реальних публікацій) МН2 Практичні заняття (у формі імітаційної гри з подачі/рецензування статті у видавництві) МН3 Семінар-практикум (з аналізу академічної недоброчесності, текстових</p>	<p>Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, опитування, перевірки письмових завдань, взаємооцінювання. Підсумковий контроль: екзамен</p>

			запозичень та унікальності наукових праць) із елементами тренінгу МН4 Проектне навчання (спрямоване на оволодіння мовним матеріалом, формування певних мовленнєвих навичок та вмінь), у т.ч. із застосуванням системи Grammarly МН5 Проектне навчання (індивідуальний дослідницький проект з підготування наукової статті за структурою IMRaD) МН6 Самонавчання у віддалених системах: Google Classroom, Google Meet	
		ОК 8. Сучасні тренди підготовки медичних наукових проєктів	МН1 Перехресна дискусія / дебати МН2 Навчальна дискусія / дебати МН3 Практико-орієнтоване навчання МН4 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) МН5 Мозковий штурм МН6 Підготовка самостійного медичного наукового проєкту МН7 Захист та презентація проєкту	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, опитування, перевірки письмових завдань, взаємооцінювання. Підсумковий контроль: екзамен
		ОК9. Біоетичні засади медичних досліджень	МН1 Навчальна дискусія / дебати МН2 Перехресна дискусія / дебати МН3 Практико-орієнтоване навчання МН4 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) МН5 Мозковий штурм	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, опитування, перевірки письмових завдань, взаємооцінювання. Підсумковий контроль: екзамен
ПРН 10. Планувати дослідження та проводити його відповідно до принципів біоетики, належної клінічної практики (GMP).	☐	ОК 2. Методологія та методи наукових досліджень	МН1 Проблемні лекції МН2 Практичні заняття (робота у невеликих групах із формування та аналізу гіпотез) МН3 Проблемно-орієнтоване навчання МН4 Самонавчання у віддалених системах: OCW СумДУ (LecturED), Coursera, Google Classroom. МН5 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study)	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, опитування, перевірки письмових завдань, взаємооцінювання. Підсумковий контроль: залік
		ОК 4. Управління науковими проєктами	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) МН3 Дослідницька робота МН4 Метод ілюстрацій МН5 Мозковий штурм МН6 Обмін думками (think-pair-share) МН7 Практико-орієнтоване навчання МН8 Проектний метод МН9 Творчий метод	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, обговорення та самокорекції виконаної роботи студентами, перевірки письмових завдань, захисту презентацій та рефератів, виконання практичного кейсу, розробки дослідницької пропозиції. Підсумковий контроль: залік
		ОК 8. Сучасні тренди підготовки медичних наукових проєктів	МН1 Перехресна дискусія / дебати МН2 Навчальна дискусія / дебати МН3 Практико-орієнтоване навчання МН4 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) МН5 Мозковий штурм МН6 Підготовка	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, опитування, перевірки письмових завдань, взаємооцінювання. Підсумковий контроль: екзамен

			самостійного медичного наукового проекту МН7 Захист та презентація проекту	
		ОК9. Біоетичні засади медичних досліджень	МН1 Навчальна дискусія / дебата МН2 Перехресна дискусія МН3 Практико-орієнтоване навчання МН4 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) МН5 Мозковий штурм	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, опитування, перевірки письмових завдань, взаємооцінювання. Підсумковий контроль: екзамен
<i>ПРН 1. Вільно презентувати та обговорювати результати своєї наукової діяльності державною та іноземними мовами в усній та письмовій формах, розуміти іношомовні професійні, наукові та навчальні публікації з медичної тематики.</i>	☐	ОК 4. Управління науковими проектами	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) МН3 Дослідницька робота МН4 Метод ілюстрацій МН5 Мозковий штурм МН6 Обмін думками (think-pair-share) МН7 Практико-орієнтоване навчання МН8 Проектний метод МН9 Творчий метод	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, обговорення та самокорекції виконаної роботи студентами, перевірки письмових завдань, захисту презентацій та рефератів, виконання практичного кейсу, розробки дослідницької пропозиції. Підсумковий контроль: залік
		ОК 5. Англійська мова академічного спрямування	МН1 Групова робота, парні та перехресні дискусії, проєктна робота МН2 Підготовка презентацій за темою дисертаційної роботи МН3 Індивідуальна робота з написання праць академічного спрямування (за вибором: анотацій, тез тощо) та підготовки презентації	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами захисту презентацій та рефератів, перевірки та оцінювання письмових завдань, взаємооцінювання (peer assessment), індивідуальної презентації за темою дисертаційного дослідження. Підсумковий контроль: екзамен
		ОК 6. Методика підготовки наукових праць	МН1 Проблемна лекція (проблема академічної грамотності, якості академічних текстів на прикладах реальних публікацій) МН2 Практичні заняття (у формі імітаційної гри з подачі/рецензування статті у видавництві) МН3 Семінар-практикум (з аналізу академічної недоброчесності, текстових запозичень та унікальності наукових праць) із елементами тренінгу МН4 Проектне навчання (спрямоване на оволодіння мовним матеріалом, формування певних мовленнєвих навичок та вмінь), у т.ч. із застосуванням системи Grammarly МН5 Проектне навчання (індивідуальний дослідницький проєкт з підготовки наукової статті за структурою IMRaD) МН6 Самонавчання у віддалених системах: Google Classroom, Google Meet	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, опитування, перевірки письмових завдань, взаємооцінювання. Підсумковий контроль: екзамен
		ОК 7. Культура наукової української мови	МН1 Групова робота, наукова дискусія, проєктний метод. МН2 Підготовка	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами опитування, захисту презентацій,

			презентацій з теоретичних питань. МН3 Індивідуальна робота з написання робіт наукового спрямування та підготовки презентацій за темою дисертації	оцінювання творчих та дискусійних завдань (практичних кейсів, доповідей тощо), взаємооцінювання, оцінювання письмових робіт, оцінювання презентації за темою дисертації. Підсумковий контроль: залік
<p><i>ПРН 2. Застосовувати сучасні інформаційні технології у науковій діяльності, пошуку та критичного аналізу інформації, зокрема статистичні методи медико-біологічних досліджень, системне та прикладне програмне забезпечення, новітні практики використання інформаційних систем та комунікації в охороні здоров'я.</i></p>	☐	ОК 2. Методологія та методи наукових досліджень	<p>МН1 Проблемні лекції</p> <p>МН2 Практичні заняття (робота у невеликих групах із формування та аналізу гіпотез)</p> <p>МН3 Проблемно-орієнтоване навчання</p> <p>МН4 Самонавчання у віддалених системах: OCW СумДУ (LecturED), Coursera, Google Classroom.</p> <p>МН5 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study)</p>	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, опитування, перевірки письмових завдань, взаємооцінювання. Підсумковий контроль: залік
		ОК 4. Управління науковими проектами	<p>МН1 Інтерактивні лекції</p> <p>МН2 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study)</p> <p>МН3 Дослідницька робота</p> <p>МН4 Метод ілюстрацій</p> <p>МН5 Мозковий штурм</p> <p>МН6 Обмін думками (think-pair-share)</p> <p>МН7 Практико-орієнтоване навчання</p> <p>МН8 Проектний метод</p> <p>МН9 Творчий метод</p>	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, обговорення та самокорекції виконаної роботи студентами, перевірки письмових завдань, захисту презентацій та рефератів, виконання практичного кейсу, розробки дослідницької пропозиції. Підсумковий контроль: залік
		ОК 6. Методика підготовки наукових праць	<p>МН1 Проблемна лекція (проблема академічної грамотності, якості академічних текстів на прикладах реальних публікацій)</p> <p>МН2 Практичні заняття (у формі імітаційної гри з подачі/рецензування статті у видавництві)</p> <p>МН3 Семінар-практикум (з аналізу академічної недоброчесності, текстових запозичень та унікальності наукових праць) із елементами тренінгу</p> <p>МН4 Проектне навчання (спрямоване на оволодіння мовним матеріалом, формування певних мовленнєвих навичок та вмінь), у т.ч. із застосуванням системи Grammarly</p> <p>МН5 Проектне навчання (індивідуальний дослідницький проект з підготування наукової статті за структурою IMRaD)</p> <p>МН6 Самонавчання у віддалених системах: Google Classroom, Google Meet</p>	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, опитування, перевірки письмових завдань, взаємооцінювання. Підсумковий контроль: екзамен
		ОК 8. Сучасні тренди підготовки медичних наукових проектів	<p>МН1 Перехресна дискусія</p> <p>МН2 Навчальна дискусія / дебати</p> <p>МН3 Практико-орієнтоване навчання</p> <p>МН4 Аналіз конкретних</p>	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, опитування, перевірки письмових завдань,

			ситуацій (Case-study) МН5 Мозковий штурм МН6 Підготовка самостійного медичного наукового проекту МН7 Захист та презентація проекту	взаємооцінювання. Підсумковий контроль: екзамен
<p><i>ПРН 3. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти медичної направленості, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі проблеми у сфері медицини з урахуванням сучасних тенденцій, автономності та відповідальності, складати пропозиції щодо фінансування досліджень та/або проектів, реєструвати права інтелектуальної власності.</i></p>	☐	ОК1. Філософія науки	МН1 Інтерактивні лекції; МН2 Практичні заняття; МН3 Практико-орієнтоване навчання	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, самооцінювання, обговорення та взаємооцінювання студентами виконаних індивідуальних завдань, перевірки практичних завдань, письмового опитування. Підсумковий контроль: екзамен
		ОК 2. Методологія та методи наукових досліджень	МН1 Проблемні лекції МН2 Практичні заняття (робота у невеликих групах із формування та аналізу гіпотез) МН3 Проблемно-орієнтоване навчання МН4 Самонавчання у віддалених системах: OCW СумДУ (LecturED), Coursera, Google Classroom. МН5 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study)	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, опитування, перевірки письмових завдань, взаємооцінювання. Підсумковий контроль: залік
		ОК 6. Методика підготовки наукових праць	МН1 Проблемна лекція (проблема академічної грамотності, якості академічних текстів на прикладах реальних публікацій) МН2 Практичні заняття (у формі імітаційної гри з подачі/рецензування статті у видавництві) МН3 Семінар-практикум (з аналізу академічної недоброчесності, текстових запозичень та унікальності наукових праць) із елементами тренінгу МН4 Проектне навчання (спрямоване на оволодіння мовним матеріалом, формування певних мовленнєвих навичок та вмінь), у т.ч. із застосуванням системи Grammarly МН5 Проектне навчання (індивідуальний дослідницький проект з підготування наукової статті за структурою IMRaD) МН6 Самонавчання у віддалених системах: Google Classroom, Google Meet	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, опитування, перевірки письмових завдань, взаємооцінювання. Підсумковий контроль: екзамен
		ОК 8. Сучасні тренди підготовки медичних наукових проектів	МН1 Перехресна дискусія МН2 Навчальна дискусія / дебати МН3 Практико-орієнтоване навчання МН4 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) МН5 Мозковий штурм МН6 Підготовка самостійного медичного	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, опитування, перевірки письмових завдань, взаємооцінювання. Підсумковий контроль: екзамен

			наукового проекту МН7 Захист та презентація проекту	
		ОК9. Біоетичні засади медичних досліджень	МН1 Навчальна дискусія / дебати МН2 Перехресна дискусія МН3 Практико-орієнтоване навчання МН4 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) МН5 Мозковий штурм	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, опитування, перевірки письмових завдань, взаємооцінювання. Підсумковий контроль: екзамен
		ОК 4. Управління науковими проектами	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) МН3 Дослідницька робота МН4 Метод ілюстрацій МН5 Мозковий штурм МН6 Обмін думками (think-pair-share) МН7 Практико-орієнтоване навчання МН8 Проектний метод МН9 Творчий метод	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, обговорення та самокорекції виконаної роботи студентами, перевірки письмових завдань, захисту презентацій та рефератів, виконання практичного кейсу, розробки дослідницької пропозиції. Підсумковий контроль: залік
<i>ПРН 9. Вміти самостійно визначати завдання професійного та особистісного розвитку, займатися самоосвітою, усвідомлено планувати і здійснювати підвищення рівня кваліфікації.</i>	☐	ОК 8. Сучасні тренди підготовки медичних наукових проектів	МН1 Перехресна дискусія МН2 Навчальна дискусія / дебати МН3 Практико-орієнтоване навчання МН4 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) МН5 Мозковий штурм МН6 Підготовка самостійного медичного наукового проекту МН7 Захист та презентація проекту	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, опитування, перевірки письмових завдань, взаємооцінювання. Підсумковий контроль: екзамен
		ОК 3. Інноваційна педагогічна діяльність	МН1 Лекції візуалізації МН2 Пробна лекція (за фахом обраної спеціальності) МН3 Робота в "малих групах" МН4 Самонавчання у віддалених системах: Google Classroom, Zoom, youtube-канал	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами письмового есе, презентації інновацій у педагогічній практиці, аналітичного звіту з педагогічного експерименту, мозкового штурму. Підсумковий контроль: екзамен
		ОК 10. Педагогічна практика за професійним спрямуванням	МН1 Навчання на основі досвіду; МН2 Практико-орієнтоване навчання; МН3 Метод наукових дискусій; МН4 Індивідуальне дослідження	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами опитування, оцінювання звіту, взаємооцінювання аспірантами виконаних завдань практики, демонстрації відкритого заняття (один захід, який полягає у проведенні відкритого заняття відповідно до плану педагогічної практики за професійним спрямуванням), виконання та демонстрація практичного індивідуального завдання (демонстрація розробленого силабусу за дисципліною, або теми онлайн-курсу, розділу методичних рекомендацій, комплексу тестів тощо), виступу з презентацією для представлення результатів педагогічної практики та її захисту. Підсумковий контроль: залік

<p>ПРН 5. Вміти аналізувати основні концепції, теоретичні і практичні проблеми, історію розвитку та сучасний стан наукових знань з медицини, сучасні тренди, а також термінологію та методологію наукових досліджень.</p>	☐	<p>ОК 6. Методика підготовки наукових праць</p>	<p>МН1 Проблемна лекція (проблема академічної грамотності, якості академічних текстів на прикладах реальних публікацій) МН2 Практичні заняття (у формі імітаційної гри з подачі/рецензування статті у видавництві) МН3 Семінар-практикум (з аналізу академічної недоброчесності, текстових запозичень та унікальності наукових праць) із елементами тренінгу МН4 Проектне навчання (спрямоване на оволодіння мовним матеріалом, формування певних мовленнєвих навичок та вмінь), у т.ч. із застосуванням системи Grammarly МН5 Проектне навчання (індивідуальний дослідницький проект з підготовки наукової статті за структурою IMRaD) МН6 Самонавчання у віддалених системах: Google Classroom, Google Meet</p>	<p>Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, опитування, перевірки письмових завдань, взаємооцінювання. Підсумковий контроль: екзамен</p>
		<p>ОК 7. Культура наукової української мови</p>	<p>МН1 Групова робота, наукова дискусія, проектний метод. МН2 Підготовка презентацій з теоретичних питань. МН3 Індивідуальна робота з написання робіт наукового спрямування та підготовки презентацій за темою дисертації.</p>	<p>Оцінювання результатів поточної успішності за результатами опитування, захисту презентацій, оцінювання творчих та дискусійних завдань (практичних кейсів, доповідей тощо), взаємооцінювання, оцінювання письмових робіт, оцінювання презентації за темою дисертації. Підсумковий контроль: залік</p>
		<p>ОК 8. Сучасні тренди підготовки медичних наукових проєктів</p>	<p>МН1 Перехресна дискусія МН2 Навчальна дискусія / дебати МН3 Практико-орієнтоване навчання МН4 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) МН5 Мозковий штурм МН6 Підготовка самостійного медичного наукового проєкту МН7 Захист та презентація проєкту</p>	<p>Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, опитування, перевірки письмових завдань, взаємооцінювання. Підсумковий контроль: екзамен</p>
		<p>ОК9. Біоетичні засади медичних досліджень</p>	<p>МН1 Навчальна дискусія / дебати МН2 Перехресна дискусія МН3 Практико-орієнтоване навчання МН4 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) МН5 Мозковий штурм</p>	<p>Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, опитування, перевірки письмових завдань, взаємооцінювання. Підсумковий контроль: екзамен</p>
		<p>ОК 10. Педагогічна практика за професійним спрямуванням</p>	<p>МН1 Навчання на основі досвіду; МН2 Практико-орієнтовне навчання; МН3 Метод наукових дискусій; МН4 Індивідуальне</p>	<p>Оцінювання результатів поточної успішності за результатами опитування, оцінювання звіту, взаємооцінювання аспірантами виконаних завдань практики,</p>

			дослідження	демонстрації відкритого заняття (один захід, який полягає у проведенні відкритого заняття відповідно до плану педагогічної практики за професійним спрямуванням), виконання та демонстрація практичного індивідуального завдання (демонстрація розробленого силабусу за дисципліною, або теми онлайн-курсу, розділу методичних рекомендацій, комплексу тестів тощо), виступу з презентацією для представлення результатів педагогічної практики та її захисту. Підсумковий контроль: залік
		ОК 5. Англійська мова академічного спрямування	МН1 Групова робота, парні та перехресні дискусії, проєктна робота. МН2 Підготовка презентацій за темою дисертаційної роботи МН3 Індивідуальна робота з написання праць академічного спрямування (за вибором: анотацій, тез тощо) та підготовки презентації.	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами захисту презентацій та рефератів, перевірки та оцінювання письмових завдань, взаємооцінювання (peer assessment), індивідуальної презентації за темою дисертаційного дослідження Підсумковий контроль: екзамен
		ОК 2. Методологія та методи наукових досліджень	МН1 Проблемні лекції МН2 Практичні заняття (робота у невеликих групах із формування та аналізу гіпотез) МН3 Проблемно-орієнтоване навчання МН4 Самонавчання у віддалених системах: OCV СумДУ (LecturED), Coursera, Google Classroom. МН5 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study)	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, опитування, перевірки письмових завдань, взаємооцінювання. Підсумковий контроль: залік
		ОК1. Філософія науки	МН1 Інтерактивні лекції; МН2 Практичні заняття; МН3 Практико-орієнтоване навчання	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, самооцінювання, обговорення та взаємооцінювання студентами виконаних індивідуальних завдань, перевірки практичних завдань, письмового опитування. Підсумковий контроль: екзамен
ПРН 6. Демонструвати системний науковий світогляд, загальний культурний кругозір та критичне мислення, враховуючи в науковій та педагогічній діяльності соціальні,	☐	ОК1. Філософія науки	МН1 Інтерактивні лекції; МН2 Практичні заняття; МН3 Практико-орієнтоване навчання	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, самооцінювання, обговорення та взаємооцінювання студентами виконаних індивідуальних завдань, перевірки практичних завдань, письмового опитування. Підсумковий контроль: екзамен
		ОК9. Біоетичні засади	МН1 Навчальна дискусія /	Оцінювання результатів

економічні, екологічні та правові аспекти на локальному, регіональному, національному та міжнародному рівнях.		медичних досліджень	дебати МН2 Перехресна дискусія МН3 Практико-орієнтоване навчання МН4 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) МН5 Мозковий штурм	поточної успішності за результатами тестування, опитування, перевірки письмових завдань, взаємооцінювання. Підсумковий контроль: екзамен
ПРН 7. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень.	☐	ОК 2. Методологія та методи наукових досліджень	МН1 Проблемні лекції МН2 Практичні заняття (робота у невеликих групах із формування та аналізу гіпотез) МН3 Проблемно-орієнтоване навчання МН4 Самонавчання у віддалених системах: OCW СумДУ (LecturED), Coursera, Google Classroom. МН5 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study)	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, опитування, перевірки письмових завдань, взаємооцінювання. Підсумковий контроль: залік
		ОК 4. Управління науковими проектами	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) МН3 Дослідницька робота МН4 Метод ілюстрацій МН5 Мозковий штурм МН6 Обмін думками (think-pair-share) МН7 Практико-орієнтоване навчання МН8 Проектний метод МН9 Творчий метод	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, обговорення та самокорекції виконаної роботи студентами, перевірки письмових завдань, захисту презентацій та рефератів, виконання практичного кейсу, розробки дослідницької пропозиції. Підсумковий контроль: залік
		ОК 8. Сучасні тренди підготовки медичних наукових проєктів	МН1 Перехресна дискусія МН2 Навчальна дискусія / дебати МН3 Практико-орієнтоване навчання МН4 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) МН5 Мозковий штурм МН6 Підготовка самостійного медичного наукового проєкту МН7 Захист та презентація проєкту	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, опитування, перевірки письмових завдань, взаємооцінювання. Підсумковий контроль: екзамен
ПРН 8. Вміти працювати з фахівцями з різних галузей в рамках міждисциплінарних наукових досліджень та педагогічної діяльності, проявляючи лідерство та застосовуючи методи ефективної роботи в команді.	☐	ОК1. Філософія науки	МН1 Інтерактивні лекції; МН2 Практичні заняття; МН3 Практико-орієнтоване навчання	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, самооцінювання, обговорення та взаємооцінювання студентами виконаних індивідуальних завдань, перевірки практичних завдань, письмового опитування. Підсумковий контроль: екзамен
		ОК 3. Інноваційна педагогічна діяльність	МН1 Лекції візуалізації МН2 Пробна лекція (за фахом обраної спеціальності) МН3 Робота в "малих групах" МН4 Самонавчання у віддалених системах: Google Classroom, Zoom, youtube-канал	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами письмового есе, презентації іновачій у педагогічній практиці, аналітичного звіту з педагогічного експерименту, мозкового штурму. Підсумковий контроль: екзамен
		ОК 4. Управління науковими проектами	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) МН3 Дослідницька робота МН4 Метод ілюстрацій	Оцінювання результатів поточної успішності за результатами тестування, обговорення та самокорекції виконаної роботи

		<p>MН5 Мозковий штурм MН6 Обмін думками (think-pair-share) MН7 Практико-орієнтоване навчання MН8 Проєктний метод MН9 Творчий метод</p>	<p>студентами, перевірки письмових завдань, захисту презентацій та рефератів, виконання практичного кейсу, розробки дослідницької пропозиції. Підсумковий контроль: залік</p>
	<p>ОК 10. Педагогічна практика за професійним спрямуванням</p>	<p>MН1 Навчання на основі досвіду; MН2 Практико-орієнтовне навчання; MН3 Метод наукових дискусій; MН4 Індивідуальне дослідження</p>	<p>Оцінювання результатів поточної успішності за результатами опитування, оцінювання звіту, взаємооцінювання аспірантами виконаних завдань практики, демонстрації відкритого заняття (один захід, який полягає у проведенні відкритого заняття відповідно до плану педагогічної практики за професійним спрямуванням), виконання та демонстрація практичного індивідуального завдання (демонстрація розробленого силябусу за дисципліною, або теми онлайн-курсу, розділу методичних рекомендацій, комплексу тестів тощо), виступу з презентацією для представлення результатів педагогічної практики та її захисту. Підсумковий контроль: залік</p>